

CEM Instytut Badań Rynku
i Opinii Publicznej Sp. z o.o.
30-102 Kraków, ul. Syrokomli 10
tel. 12 6375438, email: biuro@cem.pl

Mieszkańcy Krakowa

Opinie na temat życia w mieście

Wyniki badania opinii publicznej
przeprowadzonego wśród mieszkańców Krakowa

październik 2013 r.

Zamawiający:

Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa
pl. Wszystkich Świętych 3-4, Kraków

Wykonawca:

CEM Instytut Badań Rynku i Opinii Publicznej Sp. z o.o.
ul. Syrokomli 10, 30-102 Kraków
tel. 12 6375438, e-mail: biuro@cem.pl, www.cem.pl

Autorzy raportu:

Mariola Fulbiszewska
Elżbieta Lesińska
Łukasz Pytliński

Spis treści

WSTĘP – INFORMACJE O BADANIU	4
ANKIETA ULICZNA	4
ANKIETA INTERNETOWA	4
ANKIETA SAMOWYPEŁNIALNA	4
PREZENTACJA WYNIKÓW	4
CHARAKTERYSTYKA PRÓBY	6
OGÓLNE ZADOWOLENIE Z ŻYCIA W KRAKOWIE	8
SZCZEGÓŁOWA OCENA WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE	10
ŚRODOWISKO NATURALNE	11
TERENY ZIELONE	12
USŁUGI OŚWIATOWE DLA DZIECI	13
DOSTĘP DO USŁUG MEDYCZNYCH	14
USŁUGI W JEDNOSTKACH ADMINISTRACYJNYCH	15
OFERTA USŁUG KULTURY	16
OBIEKTY I TERENY SPORTU I REKREACJI	17
KOMUNIKACJA PUBLICZNA	18
WARUNKI PRZEMIESZCZANIA SIĘ SAMOCHODEM	19
WARUNKI PRZEMIESZCZANIA SIĘ ROWEREM	20
WARUNKI DO PRZEMIESZCZANIA SIĘ PIESZO	21
BEZPIECZEŃSTWO W MIEŚCIE	22
WARUNKI DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTW	23
RYNEK PRACY	24
CZYSTOŚĆ I ESTETYKA MIASTA	25
ZESTAWIENIE OCEN SZCZEGÓŁOWYCH ASPEKTÓW ŻYCIA W KRAKOWIE	26
ZMIANY W OSTATNICH LATACH	29
ZMIANA OGÓLNYCH WARUNKÓW ŻYCIA W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT	29
ZMIANA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTWA DOMOWEGO W CIĄGU OSTATNICH 2 LAT	30
ZMIANA WYGLĄDU MIASTA W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT	31
OCENA WŁADZ MIASTA	33
SKOJARZENIA Z KRAKOWEM	35
WYZWANIA STOJĄCE PRZED MIASTEM	38
KIERUNKI ROZWOJU MIASTA	41
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA MIESZKAŃCÓW	43
DZIAŁANIA WSPÓLNE	43
DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE	44
POZIOM AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ	45
OBSZARY OBJĘTE AKTYWNOŚCIĄ OBYWATELSKĄ	46
POZIOM ZAUFANIA DO INNYCH LUDZI	47
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA	49
PODSUMOWANIE	50
ANEKS	54
INFORMACJA O ANKIECIE SAMOWYPEŁNIALNEJ	54
SPIS WYKRESÓW	59
SPIS TABEL	59
ZAŁĄCZNIK – NARZĘDZIE BADAWCZE	60

Wstęp – informacje o badaniu

Raport niniejszy zawiera omówienie wyników badania przeprowadzonego wśród mieszkańców Krakowa od 19 września do 18 października 2013 r. Celem badania było poznanie opinii Krakowian na temat aktualnych warunków życia w mieście, oceny władz miasta oraz oczekiwań co do kierunku rozwoju Krakowa. Wyniki badania posłużą budowaniu strategii rozwoju Krakowa do 2030 r.

W badaniu zastosowano trzy techniki zbierania danych:

1. ankietę uliczną – wywiady przeprowadzone przez ankierów z mieszkańcami Krakowa w wybranych miejscach na terenie miasta;
2. ankietę samowypełnialną internetową – link do ankiety był udostępniony przez UMK;
3. ankietę samowypełnialną papierową – dystrybuowaną przez UMK.

ANKIETA ULICZNA

Ankieta uliczna prowadzona była przez ankierów CEM w wybranych punktach miasta. Ankierzy pracowali w terminie od 9 do 15 października 2013 r. Łącznie zrealizowano 1004 wywiady. Jeden kwestionariusz został wyeliminowany z analizy z powodu znacznej liczby brakujących informacji. Analiza wyników była prowadzona na próbie 1003 kwestionariuszy.

Dobór próby w ankiecie ulicznej odbywał się z zachowaniem udziałów płci i wieku – ankierzy mieli za zadanie rekrutować do wywiadów określone liczby osób w zadanych przedziałach wiekowych z uwzględnieniem podziału na płeć. Kontrola realizacji wywiadów ze względu na podstawowe cechy demograficzne miała zapewnić możliwie wysoki poziom reprezentatywności próby ulicznej.

ANKIETA SAMOWYPEŁNIALNA INTERNETOWA

Ankieta samowypełnialna internetowa, zaprogramowana na serwerze CEM, była dostępna w terminie od 19 września do 15 października 2013 r. W tym czasie odpowiedzi udzieliło 4729 osób. Ankieta była anonimowa. Informacja o ankiecie była umieszczona na serwisach miejskich, m.in. www.krakow.pl, www.dialoguj.pl, www.ngo.krakow.pl, www.rewitalizacja.krakow.pl, www.zikit.krakow.pl oraz na serwisach internetowych Rad Dzielnic. Wiadomość o ankiecie szeroko nagłaśniana była również w mediach lokalnych (prasie, TV i serwisach internetowych).

ANKIETA SAMOWYPEŁNIALNA PAPIEROWA

Ankieta samowypełnialna była dystrybuowana i zbierana przez Urząd Miasta w Radach Dzielnic, szkołach, bibliotekach oraz w placówkach MOPS. Zebrano 778 ankiet.

PREZENTACJA WYNIKÓW

Wyniki w raporcie są prezentowane dla próby reprezentatywnej mieszkańców, za którą traktujemy próbę uzyskaną w drodze ankiety ulicznej (w której kontrolowano wiek i płeć respondentów). Dodatkowo, jako uzupełnienie raportu, przedstawiono wyniki uzyskane za pomocą ankiety samowypełnialnej internetowej oraz papierowej, przy czym analiza dla prób samowypełnialnych jest prowadzona łącznie na wszystkich przypadkach.

Część analiz prowadzona jest z wykorzystaniem wskaźnika aktywności obywatelskiej. Wskaźnik ten został utworzony w oparciu o odpowiedzi respondentów na trzy pytania:

1. Czy w ciągu ostatnich dwóch lat podejmował(a) Pan(i) jakieś działania wspólnie z innymi mieszkańcami dla polepszenia wyglądu lub jakości życia w swojej okolicy lub na osiedlu?
2. Czy w ciągu ostatnich dwóch lat angażował(a) się Pan(i) na rzecz swojej wspólnoty lokalnej/miasta, np. działając w stowarzyszeniu, uczestnicząc w spotkaniach, podpisując petycję itp.?
3. Czy brał(a) Pan(i) udział w ostatnich wyborach samorządowych?

Osoby, które odpowiedziały twierdząco przynajmniej na jedno z dwóch pierwszych pytań oraz na pytanie trzecie zostały zaklasyfikowane do kategorii „wysoka aktywność obywatelska”, pozostałe osoby zostały zaklasyfikowane do kategorii „niska aktywność obywatelska”.

W przypadku części wyników przedstawiono dane w podziale terytorialnym, przy czym zastosowano prezentację w podziale na cztery obszary według „starego” podziału dzielnic Krakowa. Powodem rezygnacji z ujęcia w podziale na 18 dzielnic są stosunkowo małe liczebności reprezentantów poszczególnych (większości) dzielnic przy takim ujęciu, co uniemożliwia prowadzenie rzetelnych porównań między dzielnicami.

TABELA 1. SCHEMAT ZASTOSOWANEGO PODZIAŁU NA OBSZARY

Obszar (4)	Dzielnica (18)	N	%
Śródmieście (13,2%)	Dzielnica I Stare Miasto	79	7,9%
	Dzielnica II Grzegorzki	27	2,7%
	Dzielnica III Prądnik Czerwony	26	2,6%
Krowodrza (26,4%)	Dzielnica IV Prądnik Biały	19	1,9%
	Dzielnica V Krowodrza	171	17,1%
	Dzielnica VI Bronowice	35	3,5%
	Dzielnica VII Zwierzyniec	40	4,0%
Podgórze (36,1%)	Dzielnica VIII Dębniki	25	2,5%
	Dzielnica IX Łągowniki-Borek Fałęcki	19	1,9%
	Dzielnica X Swoszowice	7	0,7%
	Dzielnica XI Podgórze Duchackie	31	3,1%
	Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim	96	9,6%
	Dzielnica XIII Podgórze	184	18,4%
Nowa Huta (24,1%)	Dzielnica XIV Czyżyny	12	1,2%
	Dzielnica XV Mistrzejowice	17	1,7%
	Dzielnica XVI Bieńczyce	18	1,8%
	Dzielnica XVII Wzgórza Krzesławickie	10	1,0%
	Dzielnica XVIII Nowa Huta	185	18,5%
Ogółem*		1001	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa.

*Pominięto dwa przypadki, w których respondenci nie podali ani dzielnicy, ani ulicy.

Czytając tabele i wykresy należy zwrócić uwagę, że część pytań dawała możliwość podania kilku odpowiedzi. Wówczas udziały procentowe poszczególnych odpowiedzi mogą sumować się do liczby przekraczającej 100%.

CHARAKTERYSTYKA PRÓBY

Próba zrealizowana podczas ankiety ulicznej charakteryzuje się równomiernym (bliskim populacji generalnej) rozkładem płci i wieku – zmienne te były kontrolowane podczas realizacji badania.

TABELA 2. PŁEĆ

	Płeć	
	N	%
Kobieta	526	52,4%
Mężczyzna	477	47,6%
Ogółem	1003	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA 3. WIEK

	Wiek	
	N	%
18–29 lat	249	24,8%
30–49 lat	322	32,1%
50–65 lat	263	26,2%
Powyżej 65 lat	169	16,8%
Brak odpowiedzi		
Ogółem	1003	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA 4. WYKSZTAŁCENIE

	Wykształcenie	
	N	%
Podstawowe lub gimnazjalne (lub niższe)	31	3,1%
Zasadnicze zawodowe	89	8,9%
Średnie	469	46,8%
Wyższe	404	40,3%
Stopień naukowy (doktorat lub wyższy)	10	1,0%
Ogółem	1003	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA 5. STATUS ZAWODOWY

Status zawodowy		
	N	%
Praca zawodowa w pełnym wymiarze (także samozatrudnienie)	370	36,9%
Praca zawodowa w niepełnym wymiarze (także samozatrudnienie)	94	9,4%
Prowadzenie gospodarstwa domowego	15	1,5%
Emeryt(ka)/rencista(tka)	283	28,2%
Bezrobotny(a), nie pracujący(a)	90	9,0%
Uczeń/uczennica, student(ka)	149	14,9%
Inna sytuacja		
Odmowa odpowiedzi	2	0,2%
Ogółem	1003	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA 6. DZIELNICA

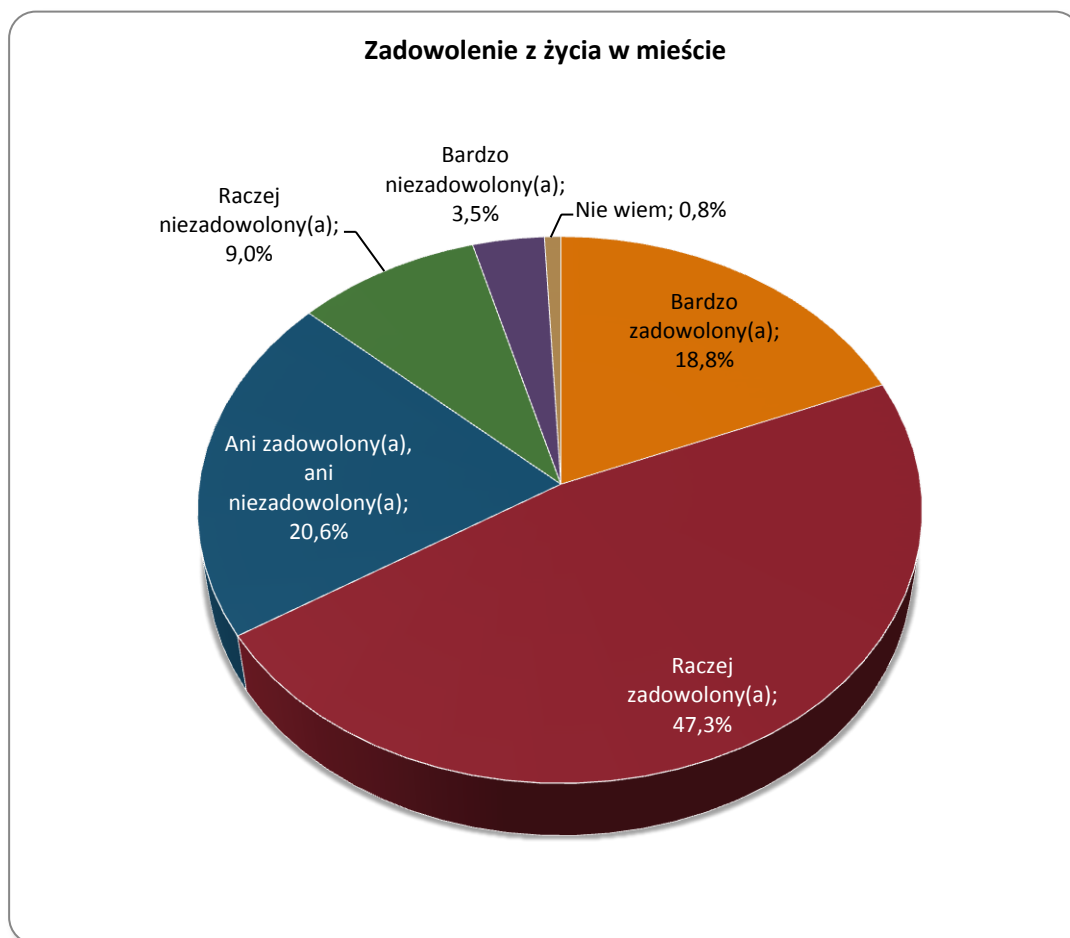
Dzielnica		
	N	%
I Stare Miasto	79	7,9%
II Grzegórzki	27	2,7%
III Prądnik Czerwony	26	2,6%
IV Prądnik Biały	19	1,9%
V Krowodrza	171	17,0%
VI Bronowice	35	3,5%
VII Zwierzyniec	40	4,0%
VIII Dębniki	25	2,5%
IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	19	1,9%
X Swoszowice	7	0,7%
XI Podgórze Duchackie	31	3,1%
XII Bieżanów-Prokocim	96	9,6%
XIII Podgórze	184	18,3%
XIV Czyżyny	12	1,2%
XV Mistrzejowice	17	1,7%
XVI Bieńczyce	18	1,8%
XVII Wzgórze Krzesławickie	10	1,0%
XVIII Nowa Huta	185	18,4%
Nie wiem/odmowa odpowiedzi	2	0,2%
Ogółem	1003	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Ogólne zadowolenie z życia w Krakowie

Mieszkańcy Krakowa są ogólnie **dość zadowoleni** z życia w mieście – najczęściej deklarują umiarkowany poziom zadowolenia – niemal połowa (47,3%) to „raczej zadowoleni”. Prawie jedna piąta mieszkańców (18,8%) ocenia, że jest bardzo zadowolona. Niezadowoleni stanowią ponad 12%. Spora jest grupa określająca się jako ani zadowoleni, ani niezadowoleni.

WYKRES 1. POZIOM ZADOWOLENIA Z WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Analizując wyniki w kategoriach demograficznych można zauważyć, że **bardziej zadowoleni z warunków życia są młodszy mieszkańcy Krakowa, uczący się i studiujący**. Osoby z wyższym i średnim wykształceniem nieznacznie rzadziej niż osoby z niższym wykształceniem deklarowały najwyższe zadowolenie, ale częściej twierdziły, że są raczej zadowolone. Ogólnie więc w grupach tych jest relatywnie więcej zadowolonych. Podobnie jest z pracującymi i niepracującymi – niepracujący częściej twierdzili, że są bardzo zadowoleni, ale łącznie z raczej zadowolonymi stanowią stosunkowo mniej niż w grupie pracujących. Bardzo zadowoleni częściej są mieszkańcy obszaru Krowodrzy. Najrzadziej najwyższy poziom zadowolenia deklarują mieszkańcy Nowej Huty.

TABELA 7. POZIOM ZADOWOLENIA Z WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE W KATEGORIACH PŁCI I WIEKU

	Ogółem	Płeć		Wiek			
		Kobieta	Mężczyzna	18-29 lat	30-49 lat	50-65 lat	Powyżej 65
Bardzo zadowolony(a)	18,8%	19,4%	18,2%	24,5%	12,4%	21,7%	18,3%
Raczej zadowolony(a)	47,3%	46,8%	47,8%	53,8%	51,2%	39,2%	42,6%
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	20,6%	21,3%	19,9%	14,9%	21,4%	23,6%	23,1%
Raczej niezadowolony(a)	9,0%	8,9%	9,0%	4,8%	10,9%	9,5%	10,7%
Bardzo niezadowolony(a)	3,5%	2,9%	4,2%	2,0%	3,7%	4,2%	4,1%
Nie wiem/trudno powiedzieć	0,8%	0,8%	0,8%	0,0%	0,3%	1,9%	1,2%
Ogółem	1003	526	477	249	322	263	169

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

TABELA 8. POZIOM ZADOWOLENIA Z WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE W KATEGORIACH WYKSZTAŁCENIA I STATUSU ZAWODOWEGO

	Wykształcenie			Status zawodowy		
	Mniej niż średnie	Średnie	Wyższe	Pracujący	Niepracujący	Studenci i uczniowie
Bardzo zadowolony(a)	22,5%	18,3%	18,4%	15,1%	20,6%	26,2%
Raczej zadowolony(a)	35,0%	50,7%	46,9%	50,9%	39,2%	57,7%
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	28,3%	17,3%	22,2%	20,7%	24,0%	10,7%
Raczej niezadowolony(a)	6,7%	9,0%	9,7%	9,3%	10,6%	4,0%
Bardzo niezadowolony(a)	6,7%	3,6%	2,4%	3,0%	4,9%	1,3%
Nie wiem/trudno powiedzieć	0,8%	1,1%	0,5%	1,1%	0,8%	0,0%
Ogółem	120	469	414	464	388	149

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

TABELA 9. POZIOM ZADOWOLENIA Z WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE W KATEGORIACH POZIOMU AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ I OBSZARU

	Poziom aktywności		Śródmieście	Obszar		
	Wysoki poziom	Niski poziom		Krowodrza	Podgórze	Nowa Huta
Bardzo zadowolony(a)	18,3%	19,0%	16,7%	22,6%	19,6%	14,9%
Raczej zadowolony(a)	44,3%	48,1%	48,5%	47,2%	43,6%	52,1%
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	23,0%	19,9%	18,2%	19,2%	20,7%	23,6%
Raczej niezadowolony(a)	11,3%	8,3%	11,4%	6,4%	12,2%	5,4%
Bardzo niezadowolony(a)	3,0%	3,6%	4,5%	2,6%	3,6%	3,7%
Nie wiem/trudno powiedzieć	0,0%	1,0%	0,8%	1,9%	0,3%	0,4%
Ogółem	230	773	132	265	362	242

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Szczegółowa ocena warunków życia w Krakowie

Mieszkańcy proszeni byli o ocenę piętnastu różnych aspektów życia w Krakowie:

1. Stan ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego
2. Ilość i stan terenów zielonych (parki, skwery, zieleńce, tereny otwarte itp.)
3. Dostęp do usług oświatowych dla dzieci (szkoły, żłobki, przedszkola)
4. Dostęp do usług medycznych (szpitale, przychodnie)
5. Jakość usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych
6. Oferta usług kultury, takich jak kina, teatry, koncerty, wystawy itp.
7. Dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji
8. Jakość komunikacji publicznej
9. Warunki przemieszczania się samochodem (stan dróg, płynność ruchu, możliwości dojazdu, parkowania)
10. Warunki przemieszczania się rowerem
11. Warunki do przemieszczania się pieszo (stan i czystość chodników, bezkolizyjność z rowerzystami, bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych)
12. Poziom bezpieczeństwa w mieście
13. Warunki działania przedsiębiorstw (łatwość w zakładaniu i prowadzeniu działalności, przychylność władz miasta itp.)
14. Rynek pracy (m.in. możliwości znalezienia pracy)
15. Czystość i estetyka miasta

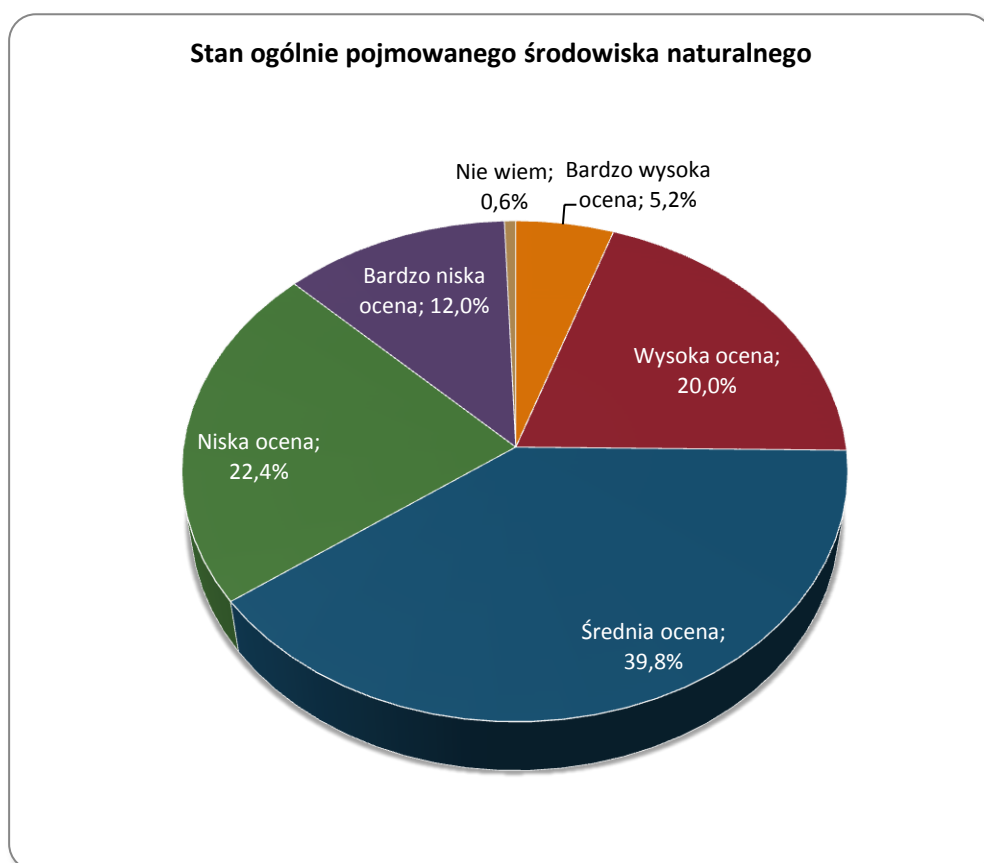
Każdy aspekt oceniano na skali pięciostopniowej: 1 = bardzo niska ocena, 2 = niska ocena, 3 = średnia ocena, 4 = wysoka ocena, 5 = bardzo wysoka ocena.

Poniżej przedstawiamy omówienie rozkładów ocen wszystkich aspektów, a porównanie ocen znajduje się w następnej części: Zestawienie ocen szczegółowych aspektów życia w Krakowie, s. 26.

ŚRODOWISKO NATURALNE

Stan ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego jest jednym z niżej ocenionych aspektów życia w Krakowie. Jedna czwarta mieszkańców przyznała mu wysokie oceny. Nisko oceniło go natomiast łącznie 34% badanych, przy czym 12% przyznało mu ocenę bardzo niską. Spora grupa mieszkańców ocenia środowisko średnio (39,8%).

WYKRES 2. OCENA STANU OGÓLNIEMOJMOWANEGO ŚRODOWISKA NATURALNEGO

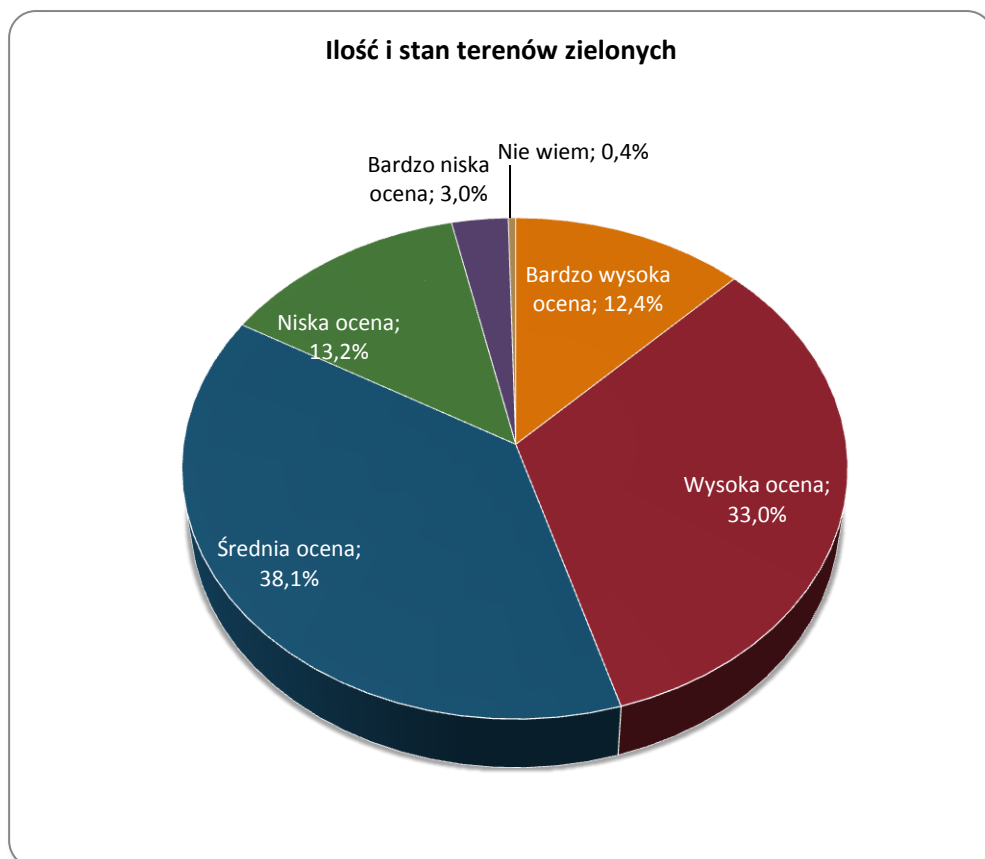

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

TERENY ZIELONE

Łącznie ponad 45% mieszkańców Krakowa wysoko ocenia ilość i stan terenów zielonych. Najwyższą ocenę przyznało im 12% ankietowanych. Niskie oceny wskazało natomiast łącznie 16% badanych. Znaczna część mieszkańców przypisuje temu aspektowi życia w mieście średnią ocenę.

WYKRES 3. OCENA ILOŚCI I STANU TERENÓW ZIELONYCH

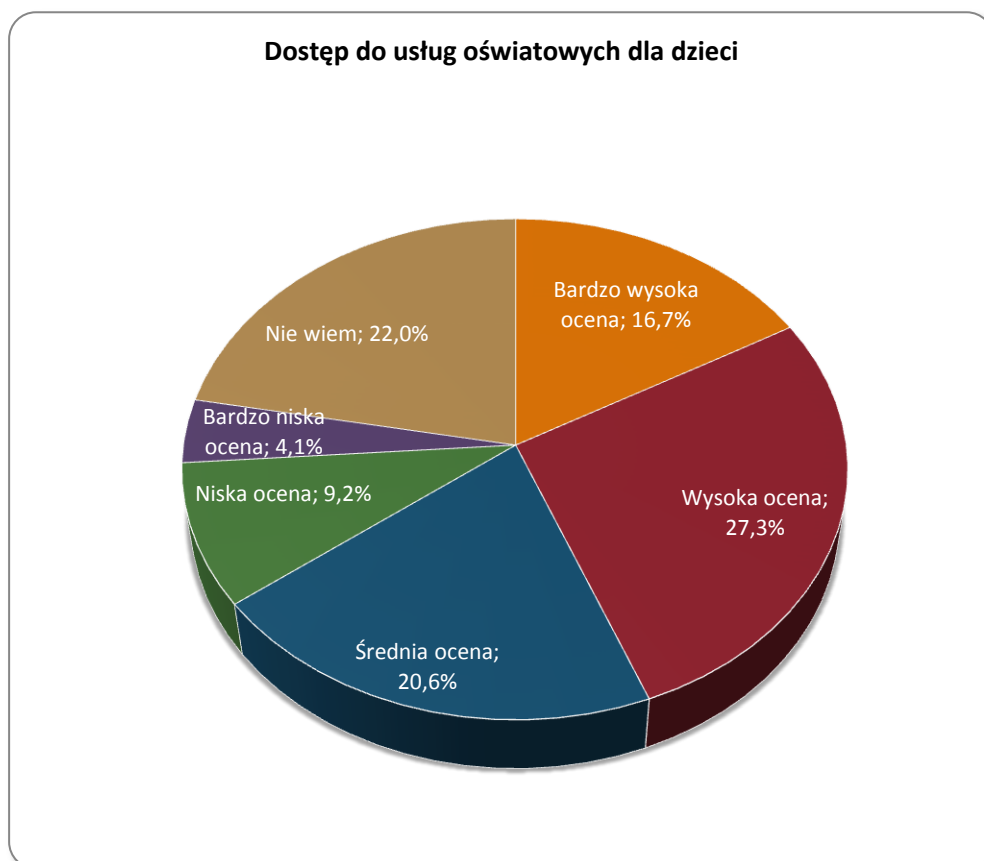

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

USŁUGI OŚWIATOWE DLA DZIECI

Spora część badanych mieszkańców (22%) nie potrafiła ocenić usług oświatowych dla dzieci (szkół, żłobków, przedszkoli), co zapewne ma związek z posiadaniem dzieci lub kontaktami z rodzicami. Pozytywnie ocenia je 44% ankietowanych. Najwyższą ocenę usługom tym przyznaje prawie 17% badanych. Krytyczną postawę prezentuje w tej kwestii 13,3% respondentów.

WYKRES 4. OCENA DOSTĘPU DO USŁUG OŚWIATOWYCH DLA DZIECI (SZKOŁY, ŻŁOBKI, PRZEDSZKOLA)

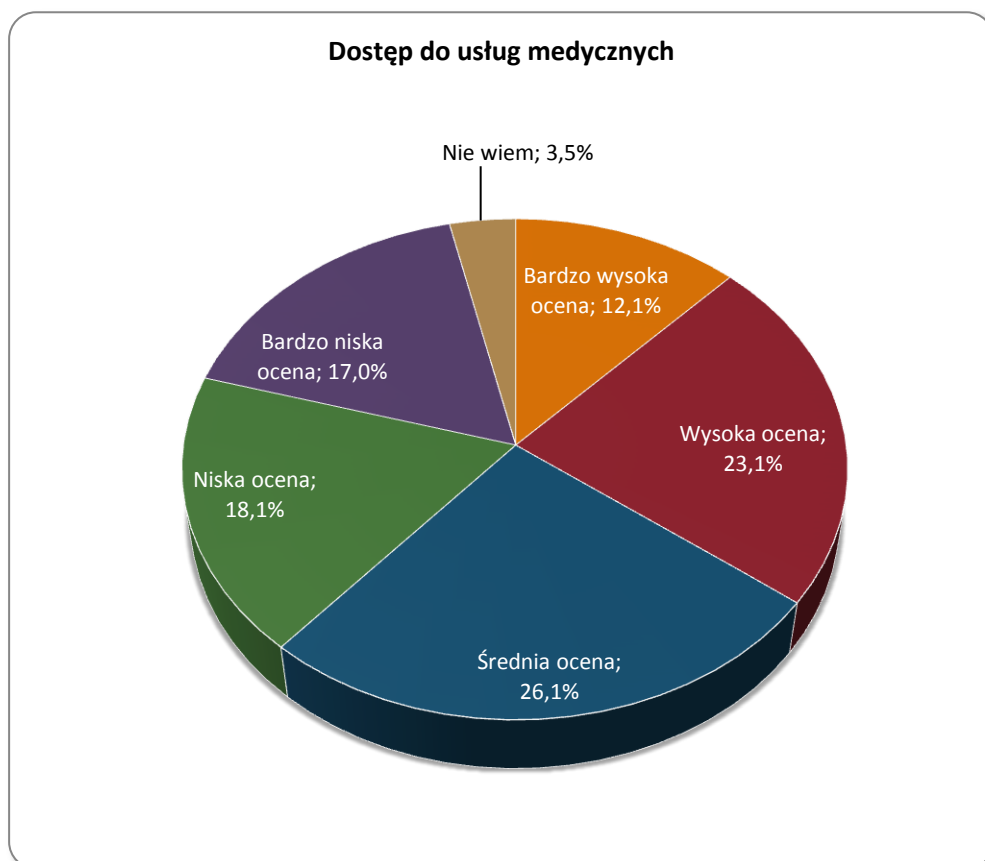

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

DOSTĘP DO USŁUG MEDYCZNYCH

Mieszkańcy Krakowa są podzieleni w ocenie dostępności usług medycznych: łączna liczba wskazujących wysokie oceny jest taka sama jak liczba wskazujących niskie – stanowią oni w próbie po 35% badanych. Znaczna część mieszkańców przypisuje temu aspektowi życia w mieście średnią ocenę.

WYKRES 5. OCENA DOSTĘPU DO USŁUG MEDYCZNYCH (SZPITALE, PRZYCHODNIE)

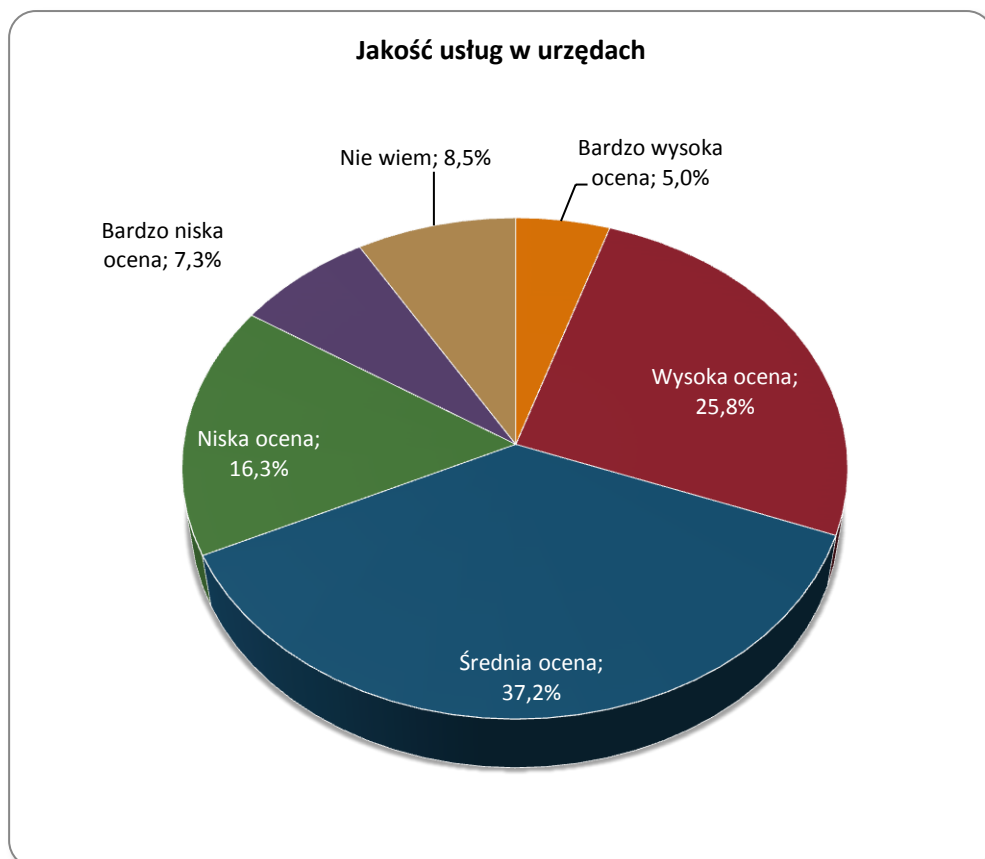

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

USŁUGI W JEDNOSTKACH ADMINISTRACYJNYCH

Jakość usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych wysoko ocenia prawie co trzeci badany mieszkaniec Krakowa. Najwyższą ocenę przyznało tym usługom 5% mieszkańców. Natomiast niezadowoleni stanowią łącznie prawie 24%.

WYKRES 6. OCENA JAKOŚCI USŁUG W URZĘDACH, INSTYTUCJACH I INNYCH JEDNOSTKACH ADMINISTRACYJNYCH

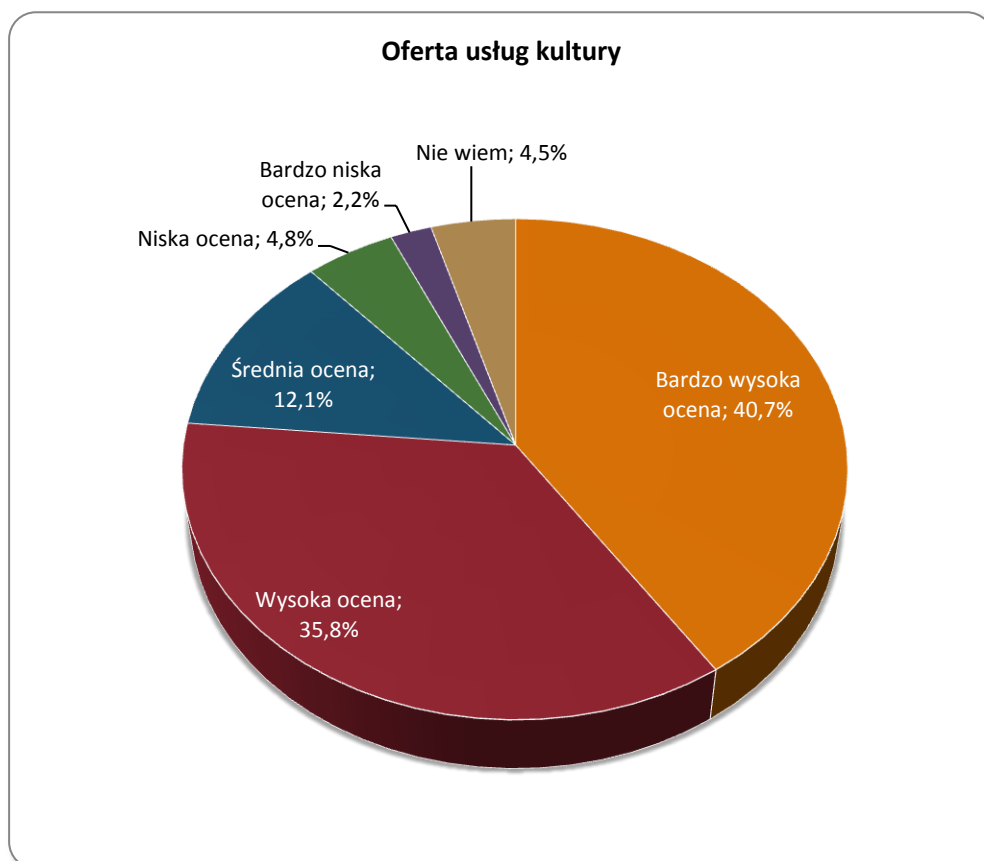

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

OFERTA USŁUG KULTURY

Oferta usług kultury, takich jak kina, teatry, koncerty i wystawy jest najwyżej ocenianym aspektem życia w Krakowie spośród wszystkich badanych obszarów. Pozytywnie postrzega go aż 76% mieszkańców. Najwyższe oceny przyznało mu prawie 41% badanych. Niskie oceny pojawiły się bardzo rzadko – łącznie wskazało je 7% ankietowanych mieszkańców.

WYKRES 7. OCENA OFERTY USŁUG KULTURY, TAKICH JAK KINA, TEATRY, KONCERTY, WSTAWY

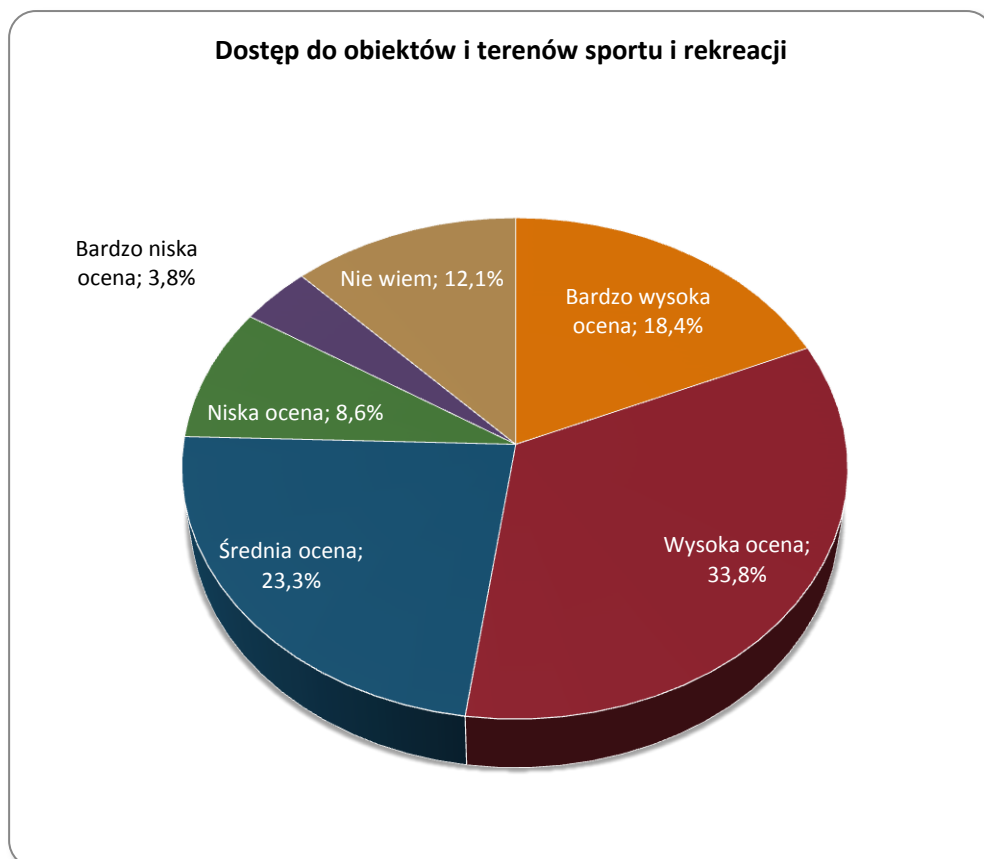
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

OBIEKTY I TERENY SPORTU I REKREACJI

Dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji pozytywnie ocenia połowa badanych mieszkańców Krakowa. Prawie co piąty ankietowany ocenił go bardzo wysoko. Niezadowolenie z tego aspektu wyraziło łącznie 12,4% badanych, a prawie jedna czwarta przyznaje średnią ocenę.

WYKRES 8. OCENA DOSTĘPU DO OBIEKTÓW I TERENÓW SPORTU I REKREACJI

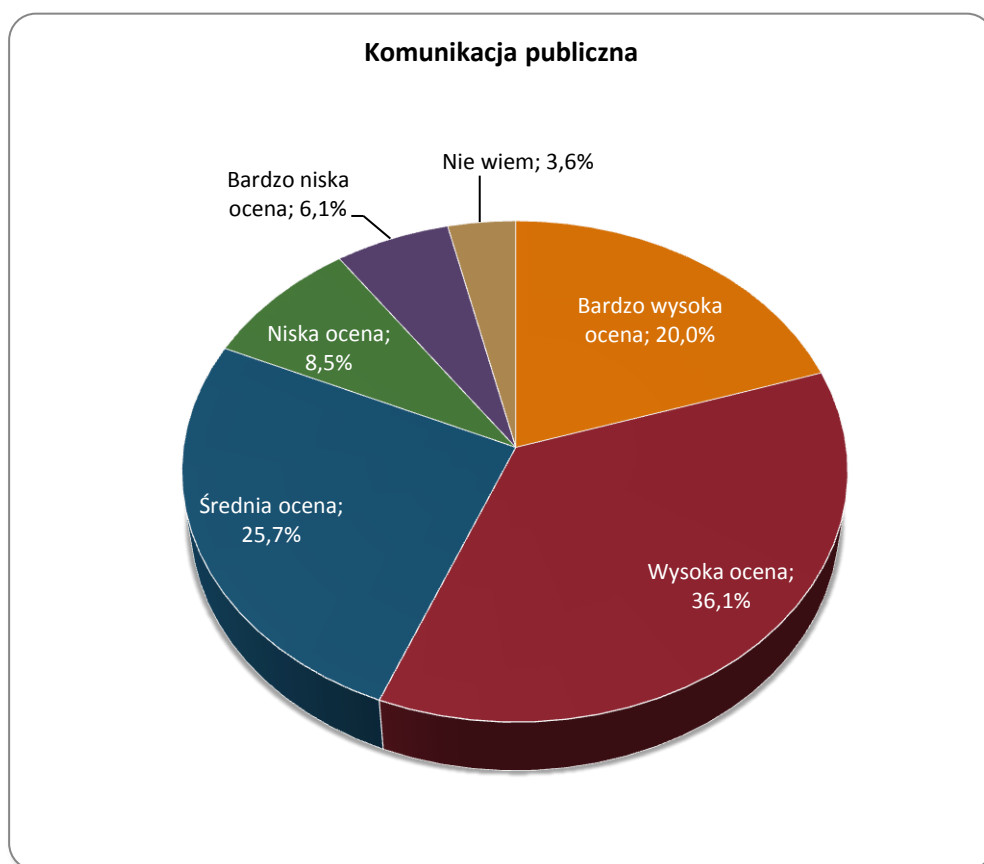
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Połowa badanych mieszkańców Krakowa wysoko ocenia komunikację publiczną w mieście. Co piąty respondent przyznaje jej najwyższą ocenę.

Jeśli chodzi o różne kategorie respondentów, wyróżnione ze względu na cechy demograficzne, w każdej z analizowanych podgrup mieszkańców zadowoleni z jakości komunikacji miejskiej stanowią ponad 50%. Można zaobserwować, że częściej najwyższej oceniają ją uczniowie i studenci oraz trochę rzadziej mieszkańcy Nowej Huty.

WYKRES 9. OCENA JAKOŚCI KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ

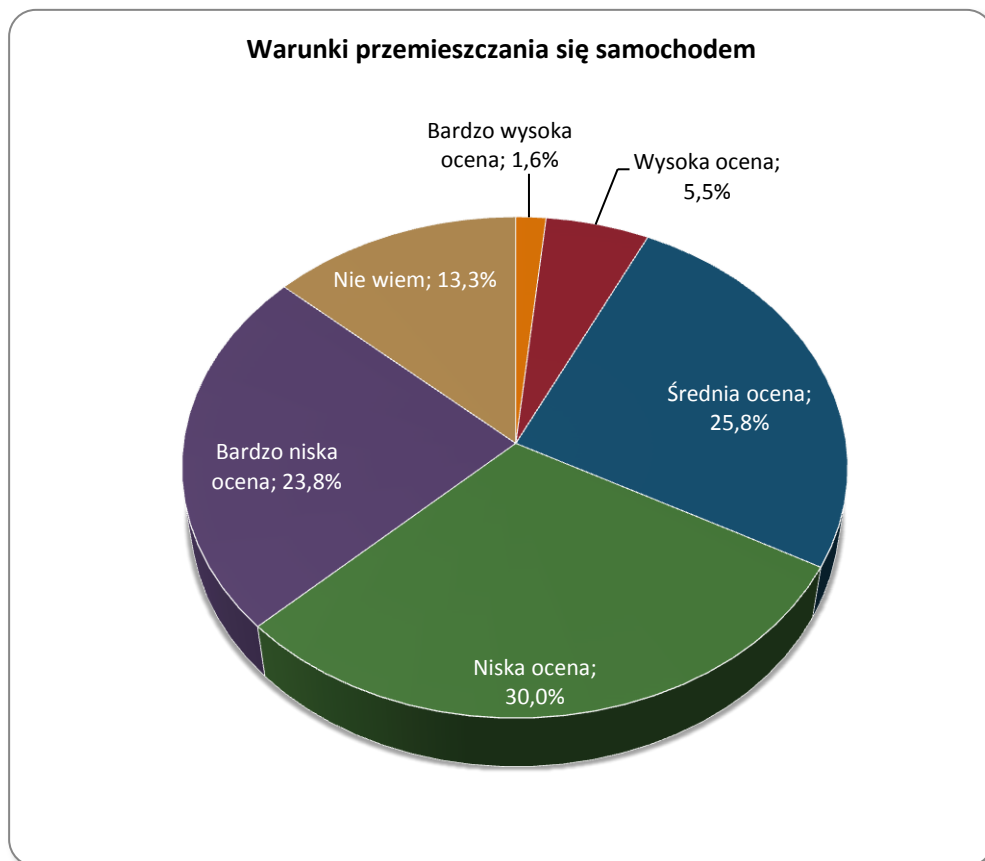

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

WARUNKI PRZEMIESZCZANIA SIĘ SAMOCHODEM

Warunki przemieszczania się samochodem (stan dróg, płynność ruchu, możliwość dojazdu, parkowania) pozytywnie oceniło 7% ankietowanych. Negatywne opinie wyraziło 53,8% badanych.

WYKRES 10. OCENA WARUNKÓW PRZEMIESZCZANIA SIĘ SAMOCHODEM

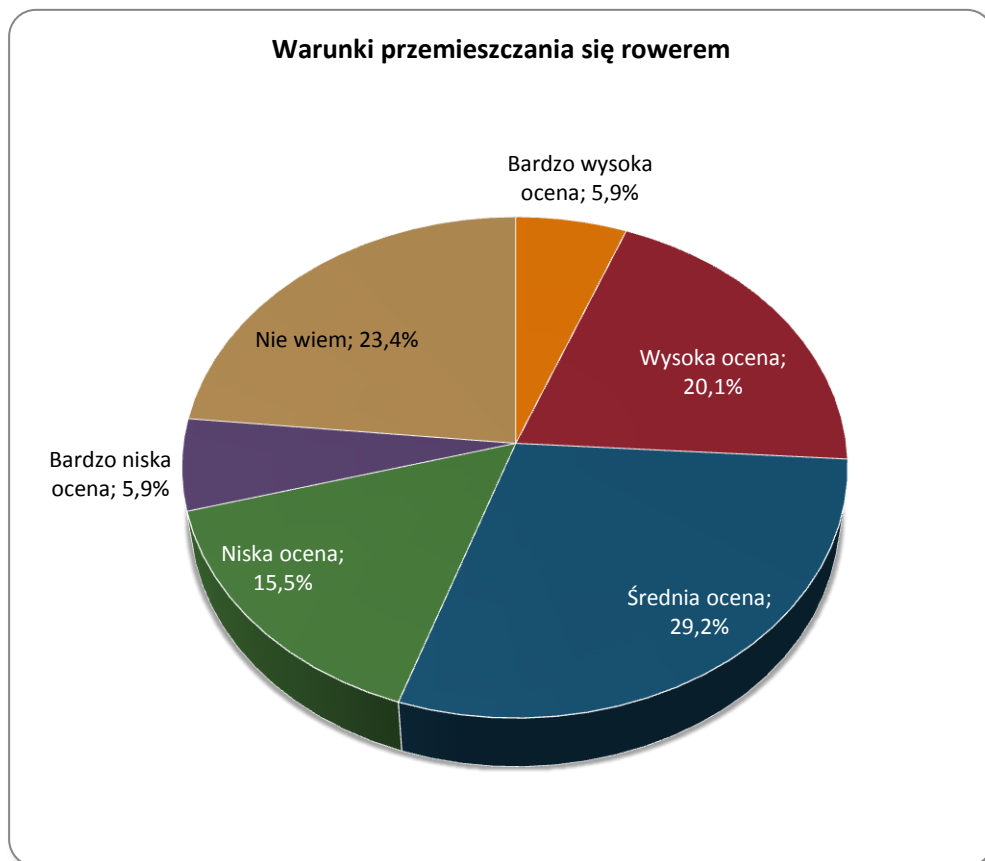

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

WARUNKI PRZEMIESZCZANIA SIĘ ROWEREM

Warunki przemieszczania się pozytywnie oceniło łącznie 26% mieszkańców. Nisko oceniający stanowili łącznie 21% ankietowanych. Natomiast 23,4% badanych nie potrafiło ocenić tego aspektu.

WYKRES 11. OCENA WARUNKÓW PRZEMIESZCZANIA SIĘ ROWEREM

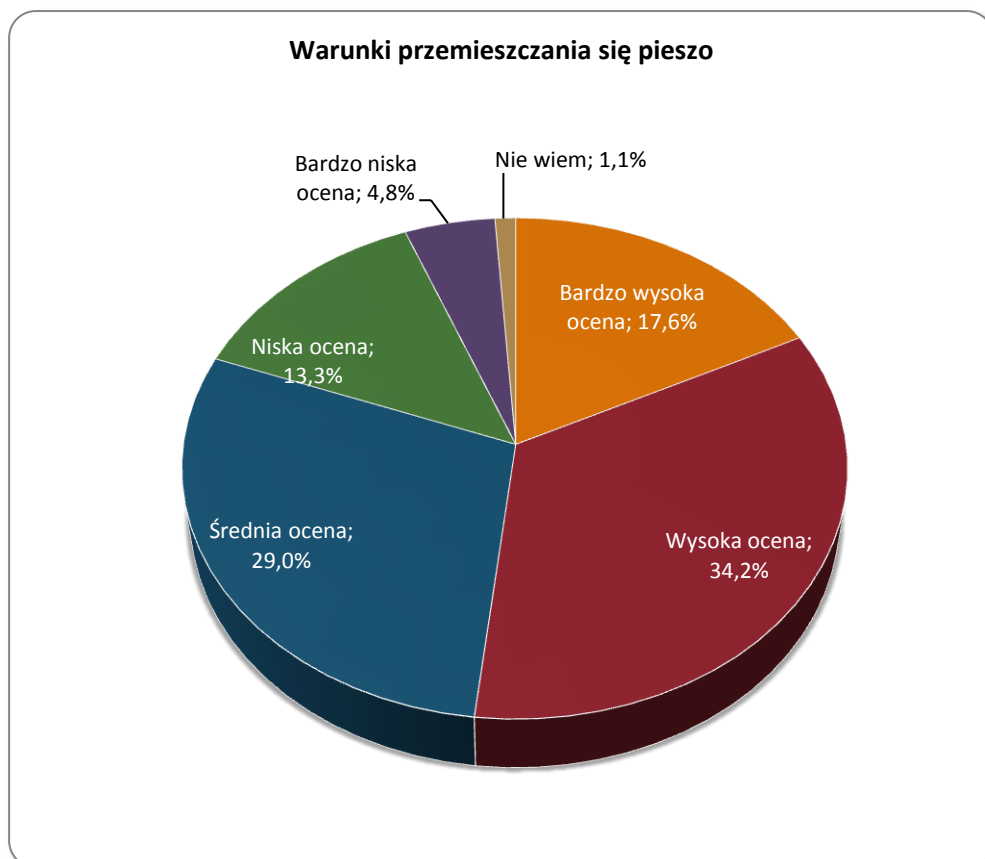

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

WARUNKI DO PRZEMIESZCZANIA SIĘ PIESZO

Warunki do przemieszczania się pieszo pozytywnie ocenia trochę ponad połowa badanych mieszkańców miasta. Najwyższe oceny przyznało temu aspektowi życia prawie 18% badanych. Warunki do przemieszczania się pieszo zostały nisko ocenione łącznie przez 18,1%.

WYKRES 12. OCENA WARUNKÓW PRZEMIESZCZANIA SIĘ PIESZO

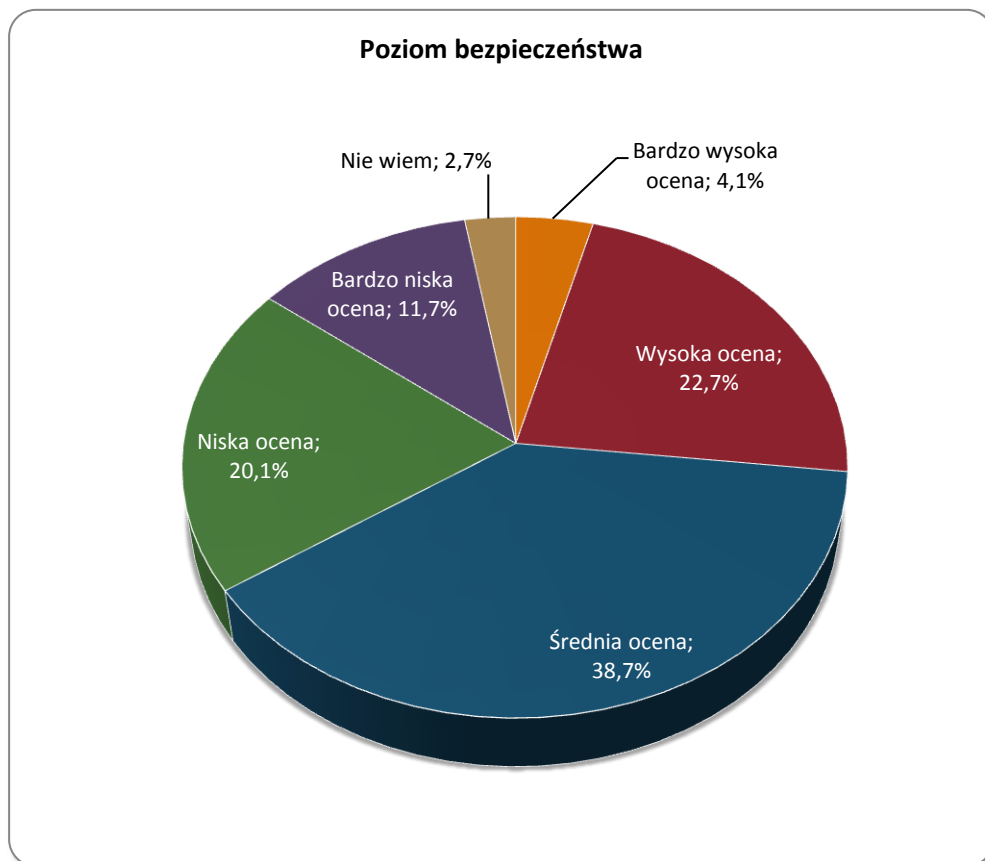

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

BEZPIECZEŃSTWO W MIEŚCIE

Poziom bezpieczeństwa w mieście nisko ocenia prawie co trzeci mieszkaniec. Pozytywne opinie wyraziło łącznie 27% badanych. Największa część badanych przyznała mu oceny średnie.

WYKRES 13. OCENA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

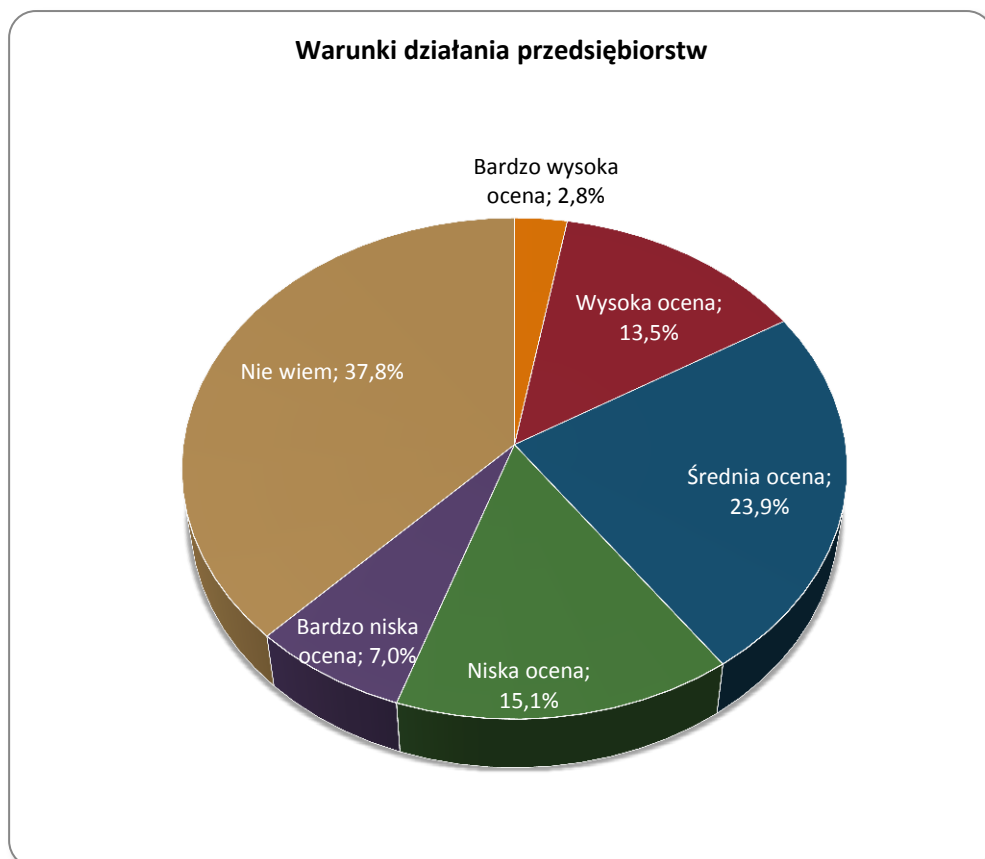

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

WARUNKI DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Duża część badanych nie ma dostatecznej wiedzy, by ocenić warunki działania przedsiębiorstw w Krakowie. Wśród badanych mieszkańców aspekt ten nisko oceniło 22% ankietowanych, a wysoko 16%.

WYKRES 14. OCENA WARUNKÓW DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTW

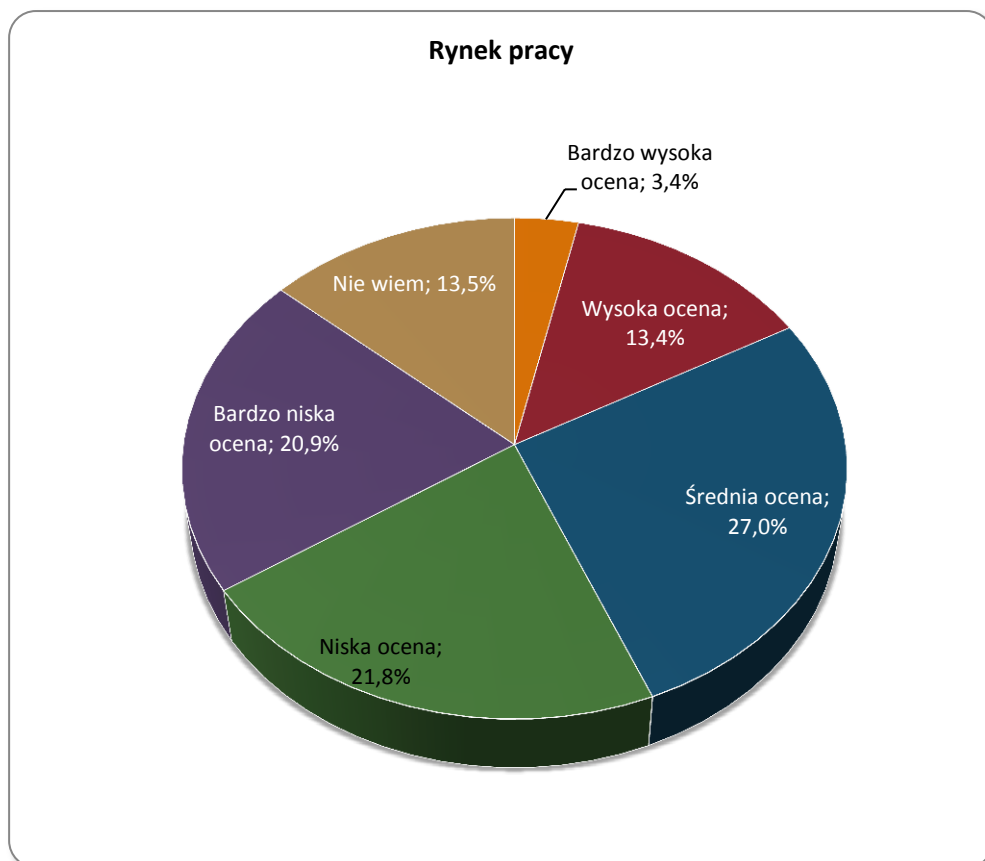

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

RYNEK PRACY

Mieszkańcy raczej nisko oceniają rynek pracy w Krakowie. Wysoko oceniło go 17% badanych mieszkańców. Niskie oceny w sumie wskazało prawie 43% badanych. Natomiast 27% badanych oceniło ten aspekt średnio a 13,5% miało trudności z jego oceną.

WYKRES 15. OCENA RYNKU PRACY

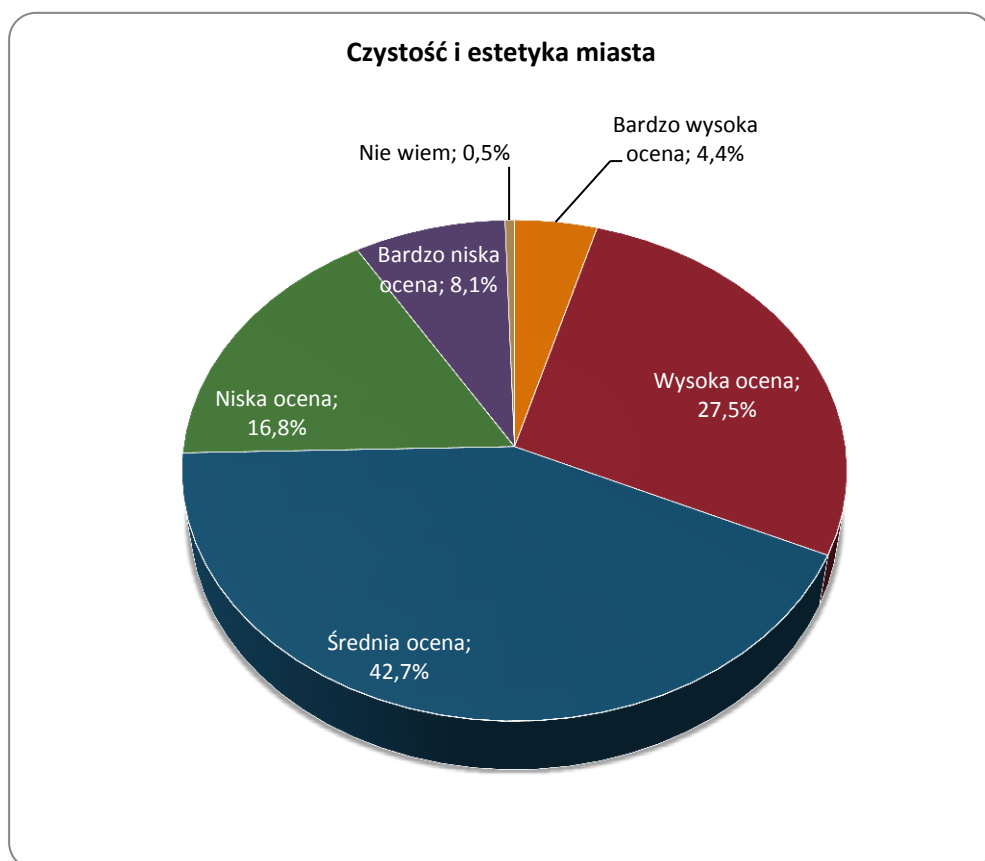
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

CZYSTOŚĆ I ESTETYKA MIASTA

Czystość i estetyka została umiarkowanie dobrze oceniona przez mieszkańców Krakowa. Pozytywnie ocenia ją jedna trzecia respondentów. Wskazujący niskie oceny stanowią jedną czwartą.

WYKRES 16. OCENA CZYSTOŚCI I ESTETYKI MIASTA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

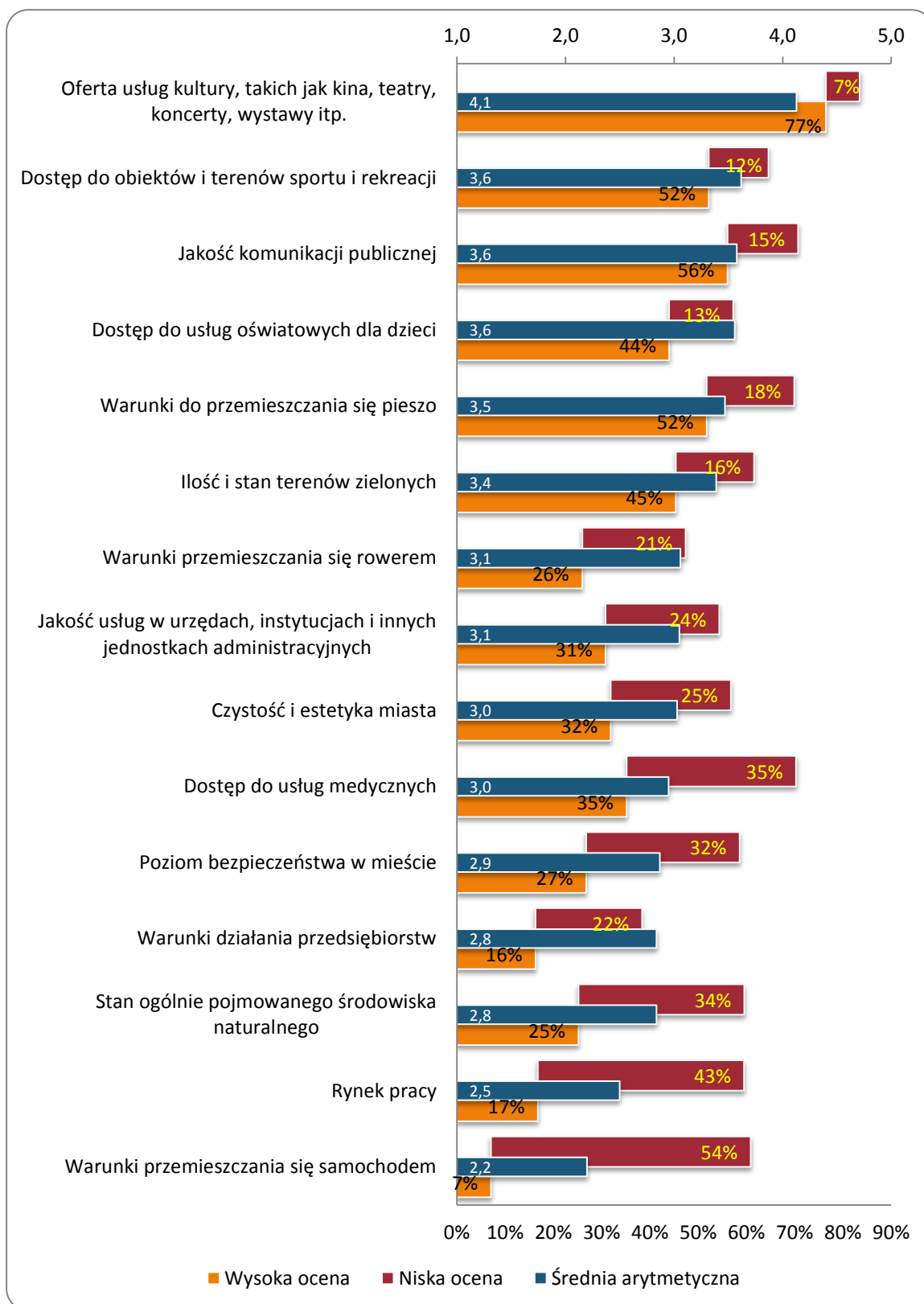
Zestawienie ocen szczegółowych aspektów życia w Krakowie

Na wykresie poniżej zamieszczono zestawienie szczegółowych aspektów życia w Krakowie z danymi o łącznej liczbie ocen pozytywnych (bardzo wysoka ocena + wysoka ocena), ocen negatywnych (bardzo niska ocena + niska ocena) oraz średnią ocen (skala od 1 do 5).

Średnią ocen powyżej 4 punktów uzyskała **oferta usług kultury**, takich jak kina, teatry, koncerty, wystawy. Relatywnie wysoko oceniane są dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji, dostęp do usług oświatowych dla dzieci (aspekt nie oceniany przez ok. 20% mieszkańców, którzy nie mają wiedzy na ten temat), jakość komunikacji publicznej oraz warunki do przemieszczania się pieszo. Ponadto do lepiej ocenionych na poziomie 3,4 punktu można zaliczyć także ilość i stan terenów zielonych. Mieszkańcy Krakowa zdecydowanie najniżej oceniają natomiast warunki przemieszczania się samochodem w mieście (średnia 2,2 punktu) oraz rynek pracy (średnia 2,5 punktu). Nisko oceniane są także stan ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego, warunki działania przedsiębiorstw oraz poziom bezpieczeństwa w mieście.

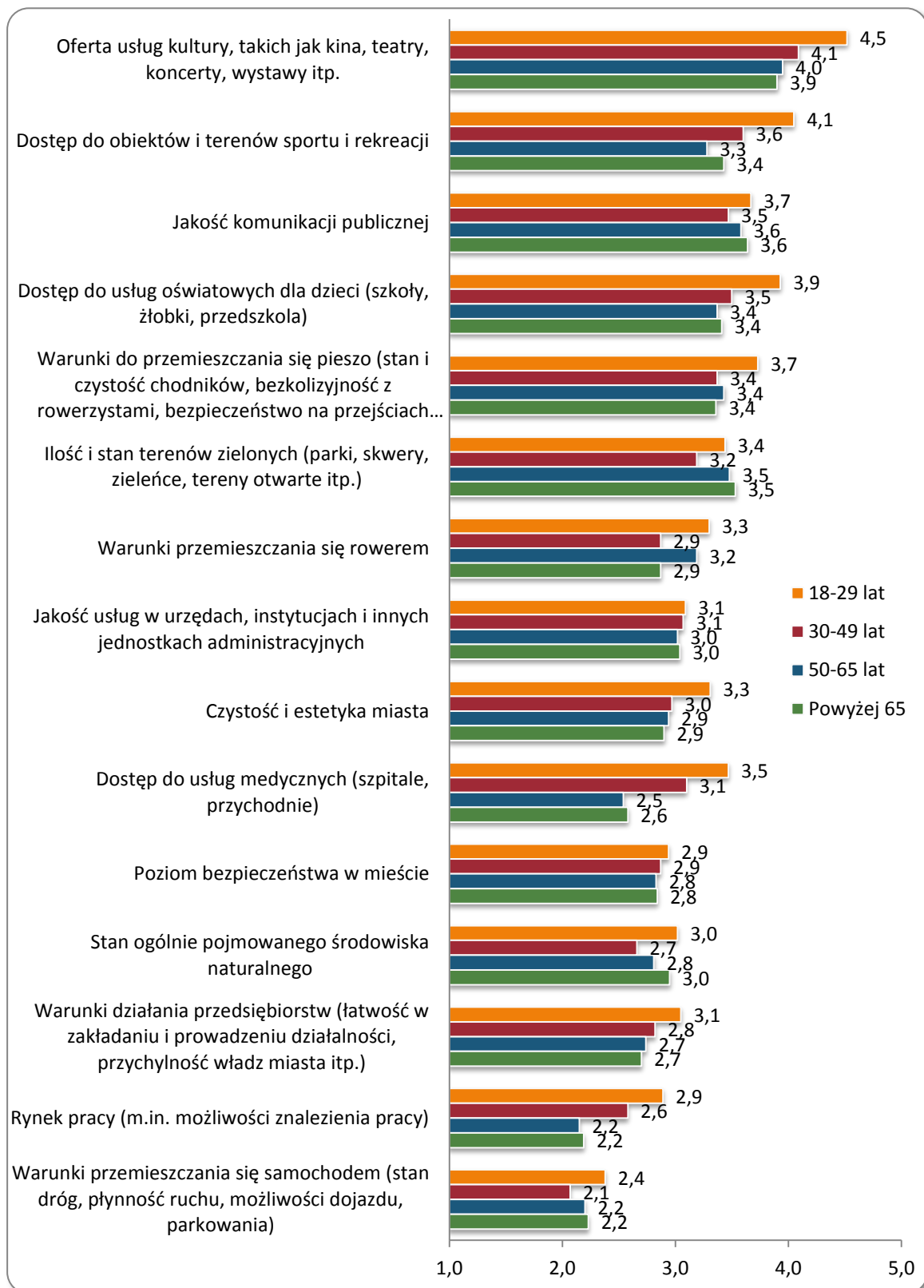
Warto odnotować, że oceny warunków życia w mieście są zróżnicowane w różnych grupach wiekowych. I tak, do najwyższych ocen skłonni są najmłodsi Krakowianie – do 29. roku życia. Wraz z wiekiem rośnie poziom krytycyzmu mieszkańców. Dysproporcje ocen między najmłodszą a najstarszą kategorią wiekową najwyraźniej widać w przypadku diagnozy dostępu do usług medycznych – ci, którzy częściej potrzebują tych usług, najstarsi mieszkańcy, oceniają ich stan na poziomie 2,6 punktu, oraz w przypadku rynku pracy, ocenionego średnio na poziomie 2,2 wśród najstarszych mieszkańców. W przypadku oceny rynku pracy, niska ocena w najstarszej kategorii wiekowej nie wynika prawdopodobnie z osobistych potrzeb, ale może być odzwierciedleniem dysonansu między pamiętaną przez najstarszych sytuacją na rynku pracy sprzed kilkadziesiąt lat, gdy praktycznie nie występowało bezrobocie, a obecną.

WYKRES 17. PORÓWNANIE OCENY SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.
 Aspekty w kolejności od najwyższej do najniższej średniej oceny.

WYKRES 18. PORÓWNIANIE ŚREDNICH OCEN SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW W RÓŻNYM WIEKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

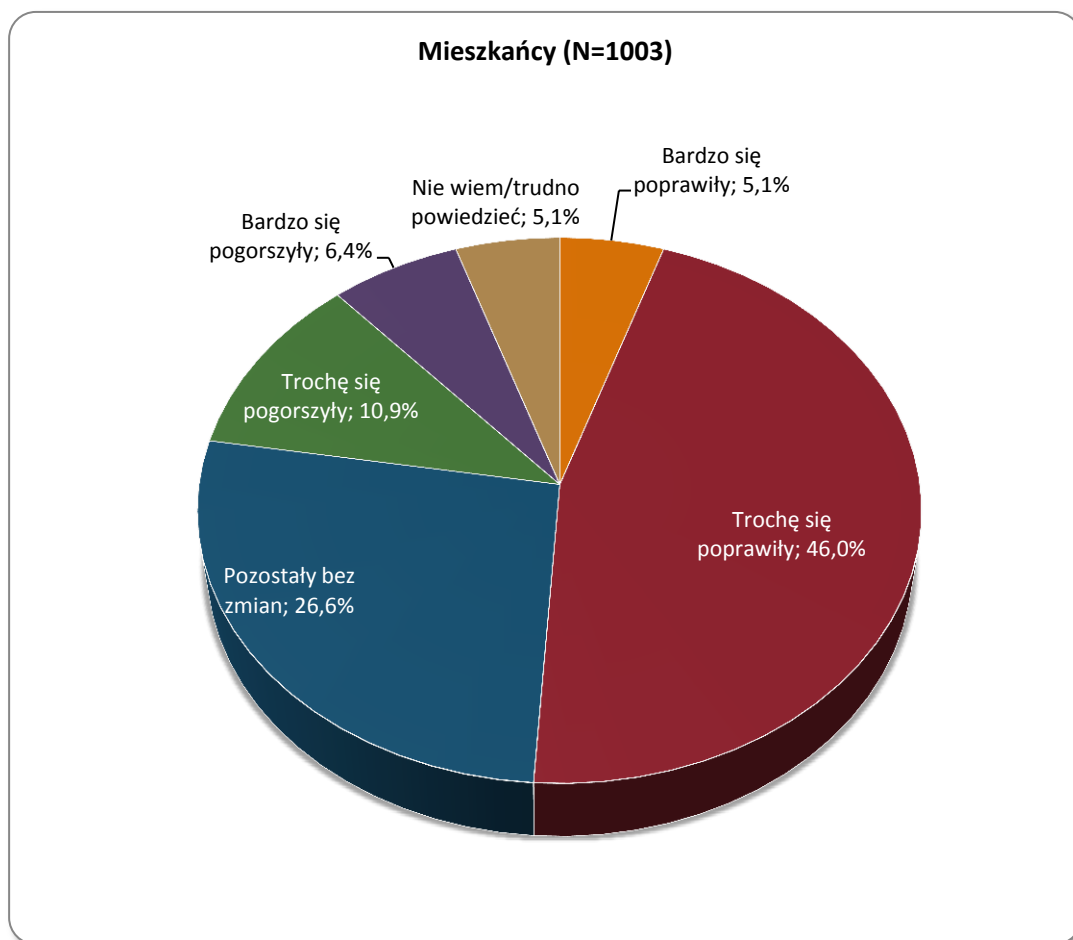
Aspekty w kolejności od najwyższej do najniższej średniej oceny w próbie mieszkańców ogółem.

Zmiany w ostatnich latach

ZMIANA OGÓLNYCH WARUNKÓW ŻYCIA W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT

Mieszkańcy dostrzegają zmiany warunków życia w Krakowie w ciągu ostatnich 5 lat. Dostrzegający poprawę stanowią łącznie liczną grupę – 51,1%. Co czwarty odpowiadający uważa, że warunki życia pozostały bez zmian. Odczuwający pogorszenie się warunków stanowią łącznie 17% mieszkańców Krakowa.

WYKRES 19. CZY OGÓLNE WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W KRAKOWIE ZMIENIŁY SIĘ W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT?

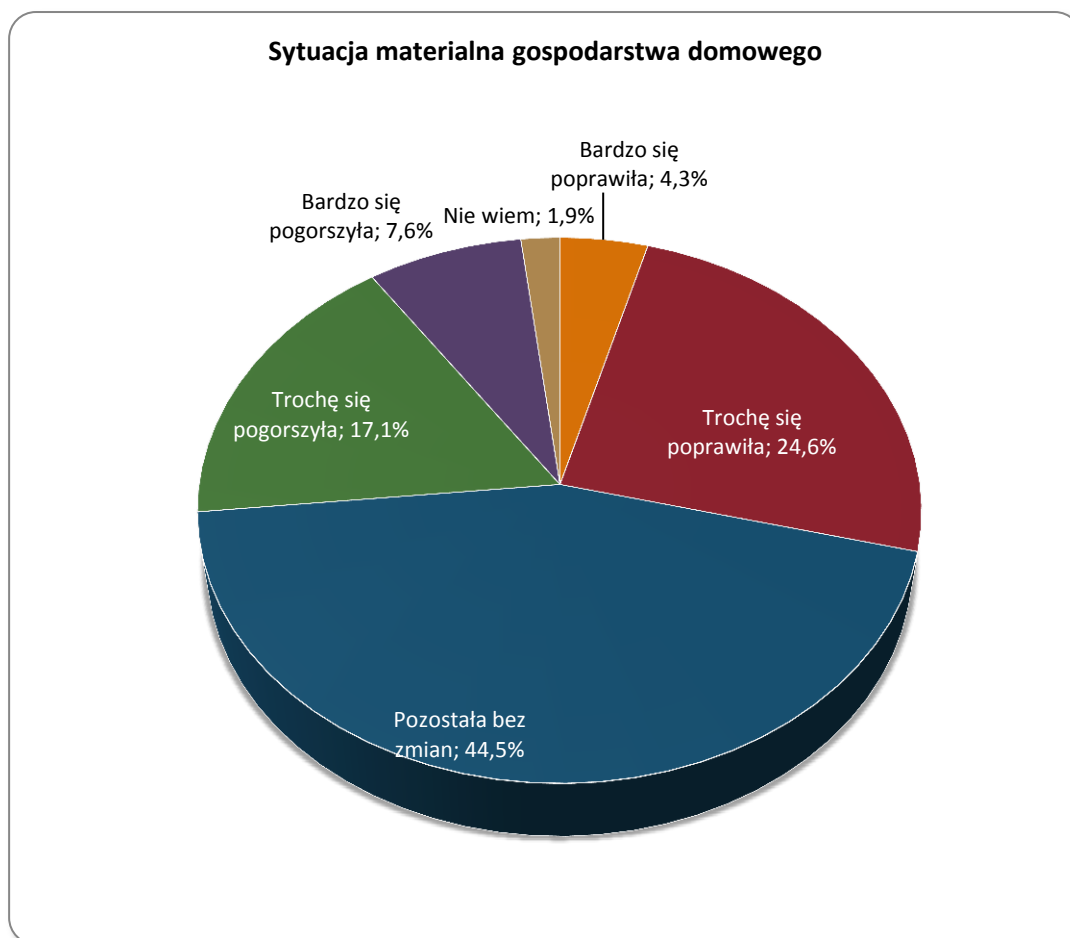

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

ZMIANA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTWA DOMOWEGO W CIĄGU OSTATNICH 2 LAT

Prawie 30% mieszkańców twierdzi, że w ciągu ostatnich 2 lat poprawiła się ich sytuacja materialna. Pogorszenie się sytuacji odnotowało w tej grupie mniej badanych – łącznie 26%. Dla największej liczby ankietowanych pozostała ona bez zmian – 45% mieszkańców nie odnotowało zmian ani na lepsze, ani na gorsze.

WYKRES 20. JAK W CIĄGU OSTATNICH 2 LAT ZMIENIŁA SIĘ SYTUACJA MATERIALNA GOSPODARSTWA DOMOWEGO?

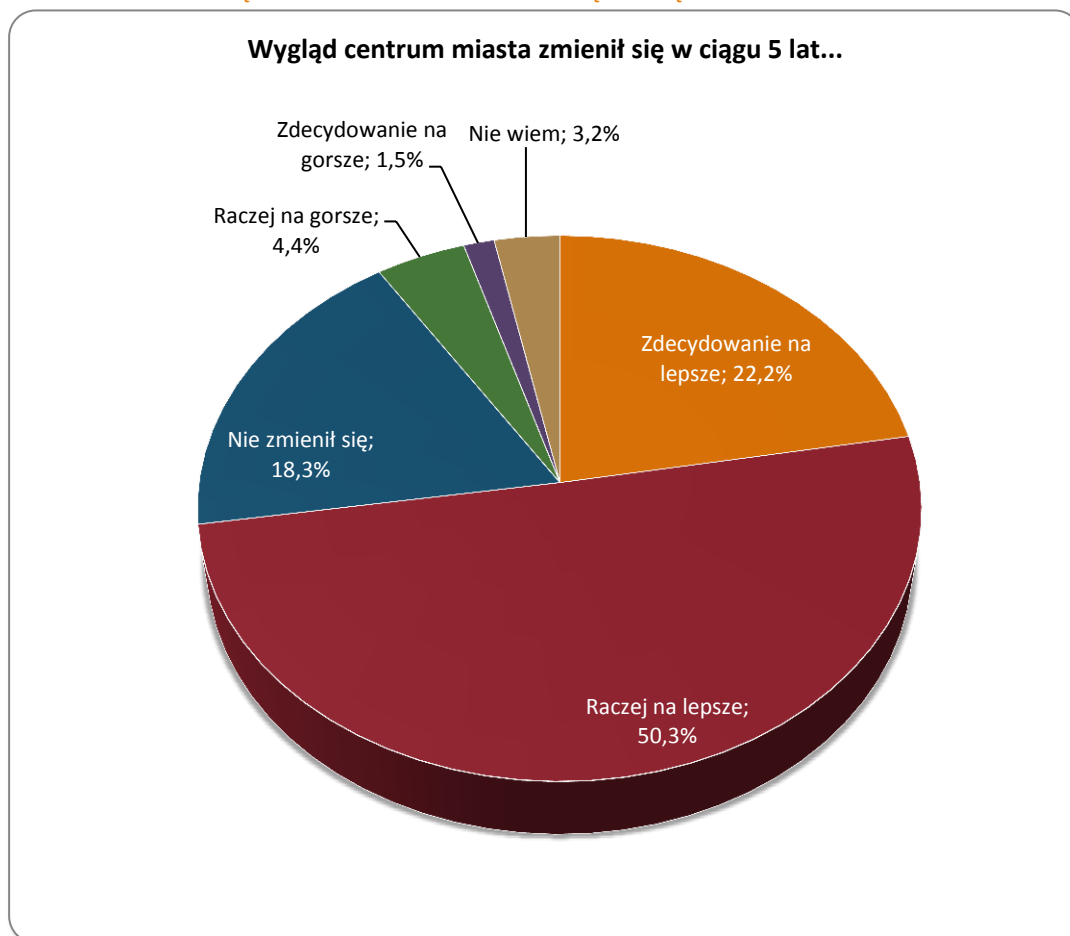

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

ZMIANA WYGLĄDU MIASTA W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT

Większość mieszkańców dostrzega zmianę na lepsze wyglądu centrum miasta – na poprawę wskazuje 72,5% badanych. Ponad jedna piąta mieszkańców uważa nawet, że nastąpiła zdecydowana zmiana na lepsze. Natomiast dla 18,3% badanych wygląd centrum miasta nie zmienił się. Rzadziej twierdzą, że wygląd centrum zmienił się na gorsze, przy czym wskazujący zmianę zdecydowanie na gorsze stanowią bardzo mały odsetek badanych.

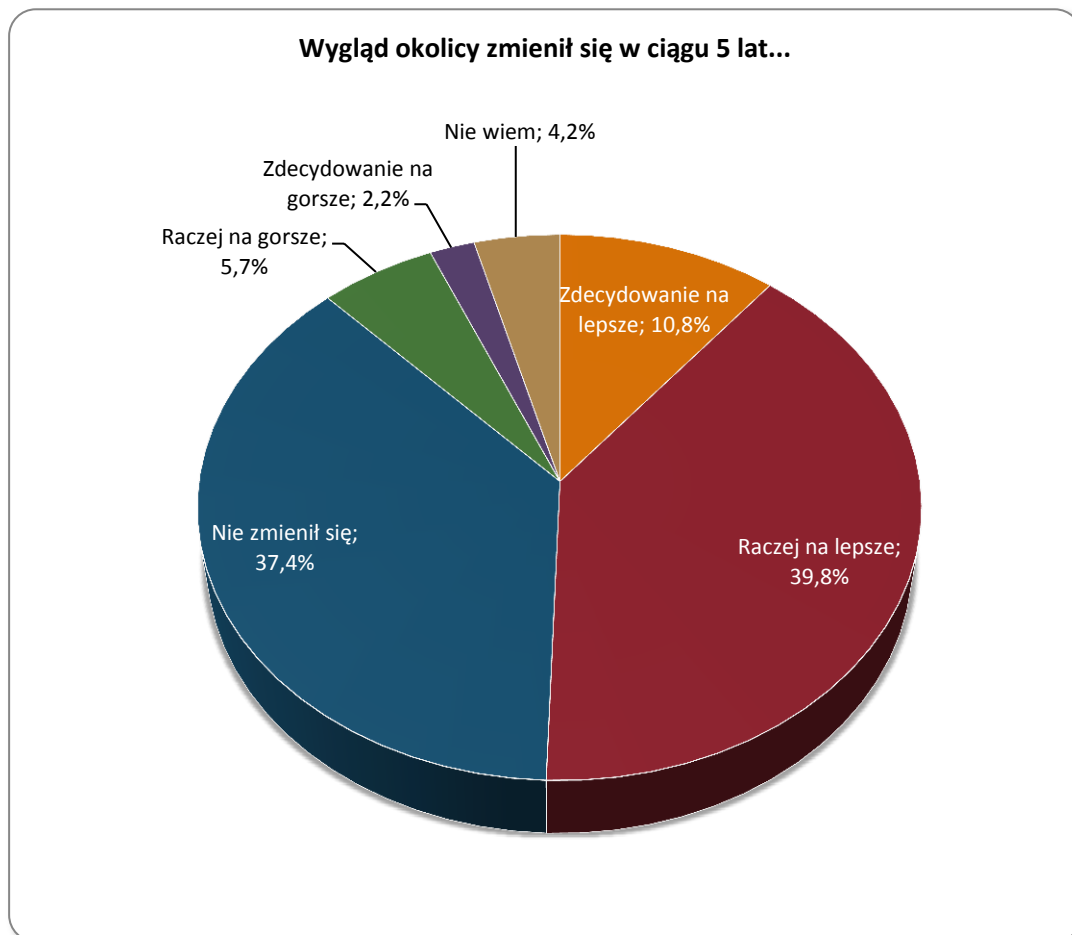
WYKRES 21. JAK W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT ZMienił SIĘ WYGLĄD CENTRUM MIASTA?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Badanych proszono także o ocenę zmiany wyglądu najbliższej okolicy miejsca zamieszkania. Połowa mieszkańców miasta dostrzega poprawę, a 10,8% widzi zdecydowaną poprawę. Dla 37,4% wygląd najbliższej okolicy nie zmienił się. Zmianę na gorsze dostrzega natomiast 8% respondentów w tej grupie.

WYKRES 22. JAK W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT ZMienił się WYGLĄD NAJBliższej OKOLICY MIEJSCA ZAMIESZKANIA? – MIESZKAŃCY

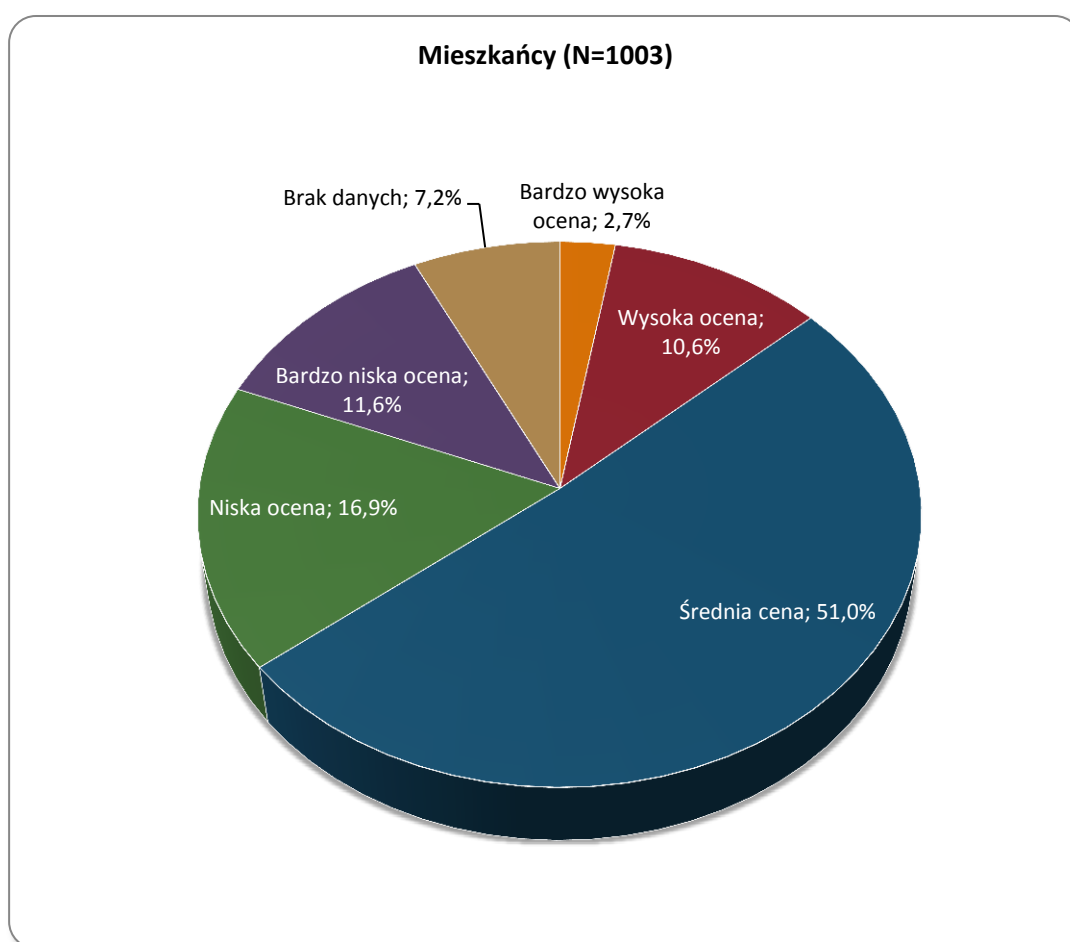
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Ocena władz miasta

Respondenci byli proszeni o odpowiedź na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) władze miasta Krakowa, jeśli chodzi o dbałość o poprawę jakości życia mieszkańców?”. Najczęściej wybieraną była „**średnia ocena**” – przyznała ją przeszło połowa mieszkańców ogółem. Oceny bardzo wysokie i wysokie przyznawane były stosunkowo rzadko – wśród mieszkańców odsetek ocen bardzo wysokich i wysokich wyniósł łącznie 13,3%. Jednocześnie niskie i bardzo niskie oceny stanowiły łącznie 28,5%.

WYKRES 23. OCENA WŁADZ KRAKOWA W ZAKRESIE DBAŁOŚCI O JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – MIESZKAŃCY

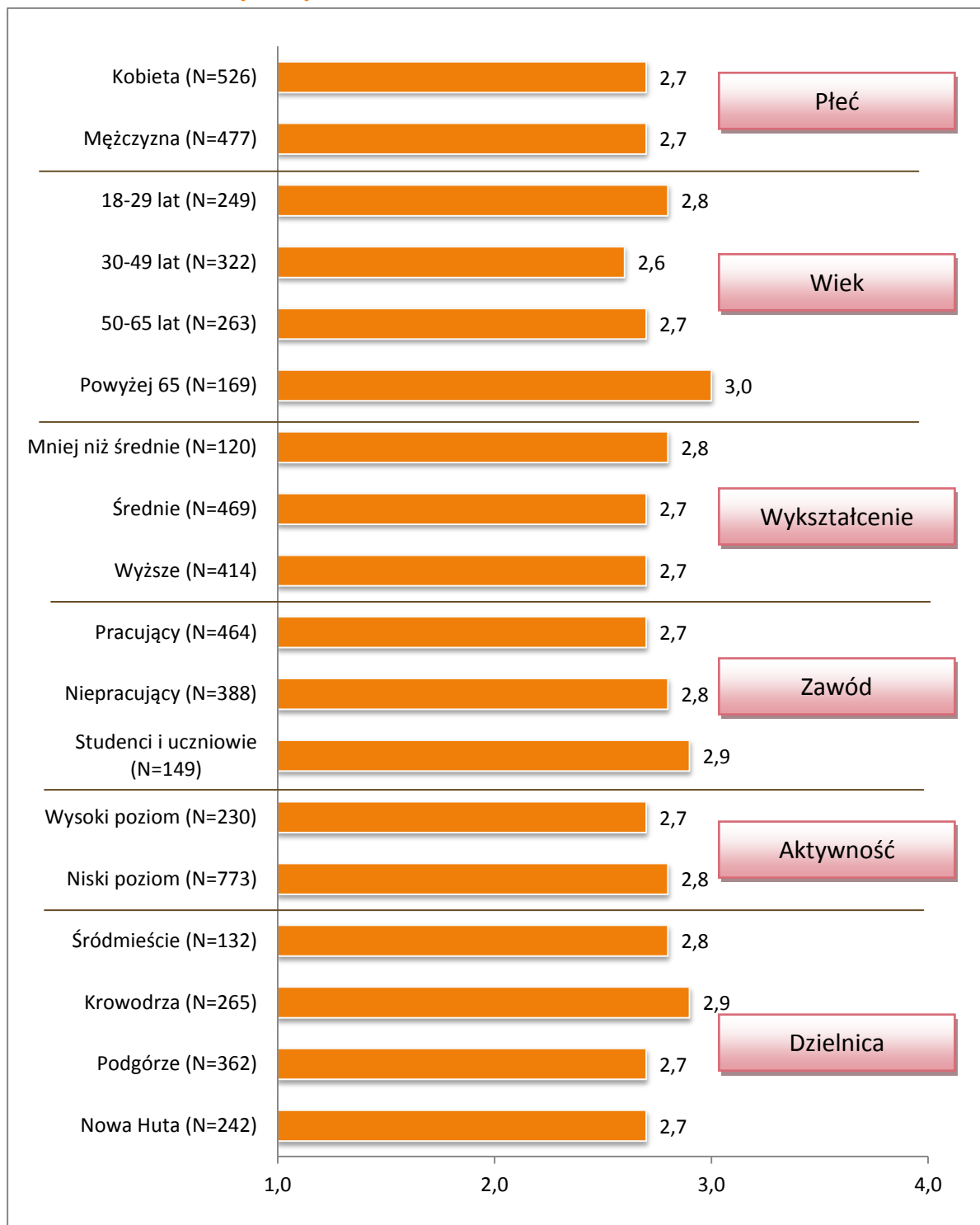
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

W oparciu o ocenę na skali od bardzo niskiej do bardzo wysokiej oceny obliczono średnią, przy założeniu, że ocena bardzo nisko odpowiada wartości 1 na skali, a ocena bardzo wysoka odpowiada wartości 5. Średnie ocen w tej skali oscylują od 2,6 do 3,0 w różnych grupach respondentów.

Średnia ocena władz miasta wśród kobiet i mężczyzn jest taka sama – 2,7. Natomiast występuje zróżnicowanie ocen ze względu na wiek – najwyższe oceny władzom są skłonne przypisać osoby

najstarsze. Natomiast niezadowoleni są mieszkańcy w wieku 30-49 lat, a więc ci najbardziej potrzebujący pracy, możliwości dojazdu do niej, ale także przedszkoli i placów zabaw.

WYKRES 24. OCENA WŁADZ MIASTA PRZEZ MIESZKAŃCÓW KRAKOWA – ŚREDNIA W SKALI OD 1 DO 5, GDZIE 5 OZNACZA BARDZO WYSOKĄ OCENĘ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Stosunkowo wysoko oceniają władze miasta uczniowie i studenci – średnia ocen 2,9, podczas gdy wśród osób pracujących średnia ocena wynosi 2,7. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania, to naj-

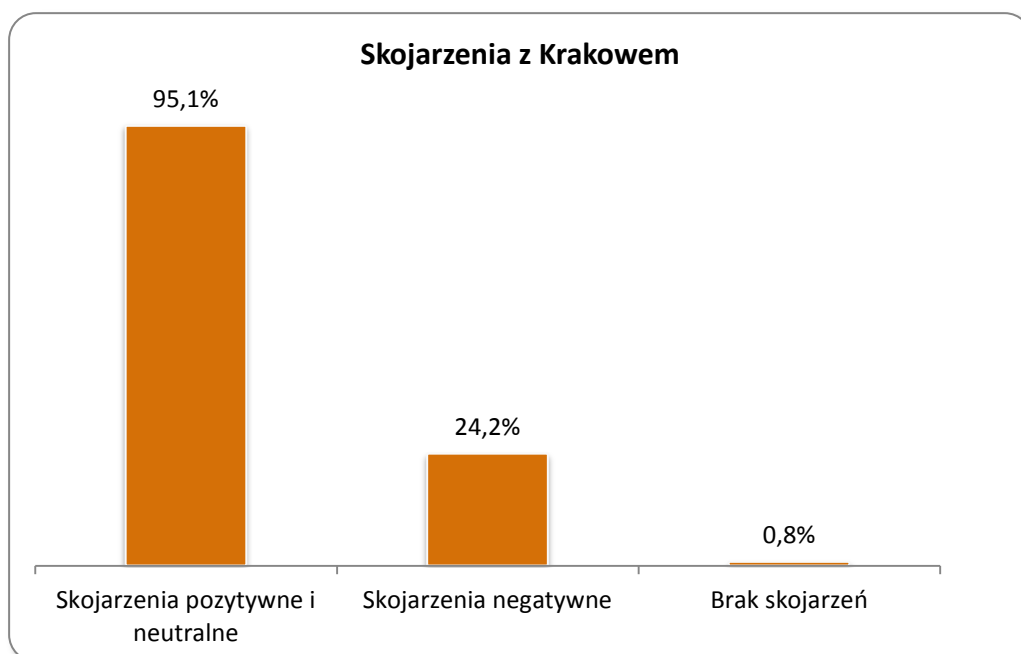
wyższą średnią ocenę obserwujemy w przypadku mieszkańców Krowodrzy – 2,9, natomiast najniższe oceny wśród mieszkańców Podgórza i Nowej Huty – 2,7.

Skojarzenia z Krakowem

Badanym zadano otwarte pytanie o to, z czym kojarzy się Kraków. Każdy respondent mógł podać do trzech skojarzeń. Lista wymienianych przez Krakowian pojęć jest bardzo długa i na użytek analizy została pogrupowana na dwa sposoby. W pierwszej kolejności skojarzenia zostały pogrupowane w szersze, ale i tak względnie szczegółowe, kategorie, w drugiej kolejności zastosowano klasyfikację na skojarzenia pozytywne lub neutralne oraz skojarzenia negatywne (w przypadku tych ostatnich granica między skojarzeniem negatywnym a neutralnym nie zawsze jest ostra, zwłaszcza że pytanie dotyczyło skojarzeń, które wyrażane były hasłowo i nie zawsze można było odczytać ich kontekst; dlatego np. niektóre kategorie negatywne obejmują skojarzenia, które mogły być przez respondentów rozumiane w sposób niewartościujący, jak choćby skojarzenie ze stadionami; zostały one pogrupowane w taki sposób w celu uniknięcia zbyt dużego rozdrobnienia kategorii, w zgodzie z najczęściej wyrażanym kontekstem).

Kraków budzi wśród mieszkańców przede wszystkim dobre skojarzenia. Prawie każdy badany mieszkaniec podał jakieś pozytywne lub neutralne określenie odnoszące się do miasta. Co czwarty wymienił także skojarzenie o negatywnej konotacji.

WYKRES 25. TYPOLOGIA SKOJARZEŃ Z KRAKOWEM – MIESZKAŃCY

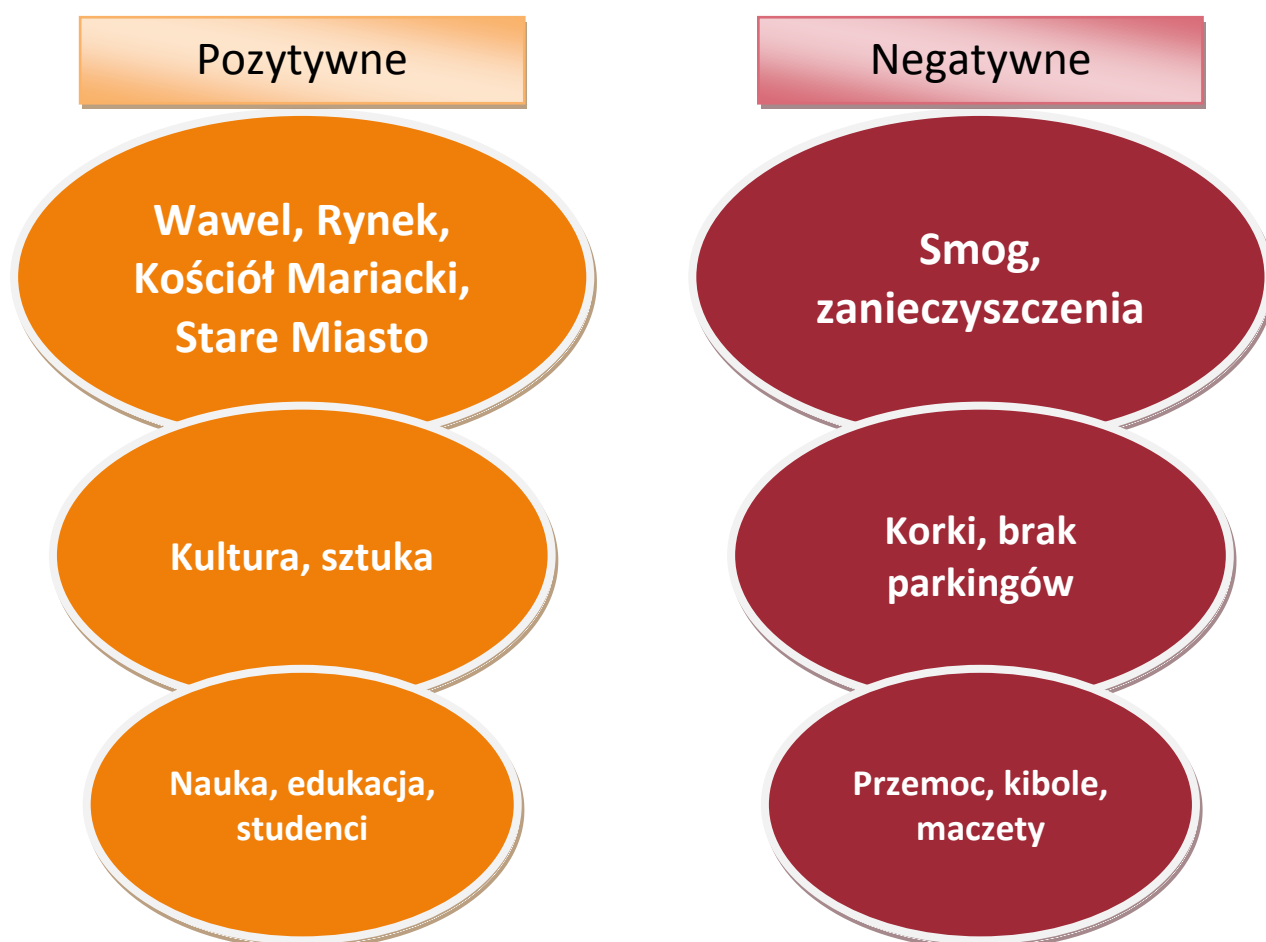
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ część badanych podawała jednocześnie skojarzenia pozytywne i neutralne oraz negatywne (wiele odpowiedzi).

Zarówno wśród pozytywnych, jak i negatywnych skojarzeń możemy wyróżnić po trzy grupy pojawiające się najczęściej. Kraków kojarzy się przede wszystkim z Wawelem, Rynkiem, Kościołem Mariackim, Starym Miastem, Sukiennicami, czyli głównymi obiektami turystycznymi zlokalizowanymi w centrum miasta. Z tą kategorią mocno wiąże się także często wymieniana odpowiedź „zabytki” – niemniej jednak, ponieważ była sformułowana ogólnie, nie została połączoną z kategorią obejmującą zabytki wymieniane z nazwy. Druga grupa skojarzeń pozytywnych to kultura i sztuka. Trzeci ważny wymiar wizerunku Krakowa łączy się z uniwersyteckim charakterem miasta, stąd skojarzenia z nauką, uczelniami i studentami.

Natomiast dwie poważne kategorie skojarzeń negatywnych to przede wszystkim smog, zanieczyszczenie powietrza i ogólnie niska jakość środowiska naturalnego oraz sprawność komunikacyjna miasta – zła organizacja ruchu, korki, kiepskiej jakości lub brak dróg, brak parkingów. Rzadziej, ale również względnie często, badani wymieniają aspekty związane z przemocą i przestępczością – na taki wynik zapewne miały wpływ niedawne doniesienia mediów o rozbojach i napadach, które miały miejsce w Krakowie.

RYSUNEK 1. GŁÓWNE SKOJARZENIA Z KRAKOWEM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa.

TABELA 10. SKOJARZENIA Z KRAKOWEM – ZESTAWIENIE

Skojarzenia z Krakowem	%
Pozytywne i neutralne	
Wawel, Rynek, Kościół Mariacki, bazylika, Stare Miasto, Sukiennice, Planty	34,1%
Zabytki	29,7%
Kultura, sztuka, muzea, koncerty, teatry	29,4%
Nauka, edukacja, uniwersytety, studia, studenci	16,9%
Turystyka, turyści	11,6%
Historia, dziedzictwo narodowe, tradycja, królowie, miasto królów, dawna stolica	11,6%
Inne symbole: obwarzanki, gołębie, smok wawelski, hejnał, kopiec, bryczki, lajkonik, tramwaj	10,9%
Piękno, estetyka, magia, klimat miasta, romantyzm, wyjątkowość, atmosfera, piękne miejsca	8,7%
Rozrywka, imprezy, puby, kluby, zabawa	7,8%
Dom, rodzina, przyjaciele, moje miasto	6,5%
Wisła*	4,5%
Kościoty, religia, papież, katolicyzm	3,8%
Kazimierz	2,7%
Rozwój, rozwój gospodarczy, perspektywy, nowoczesność, technologie, biznes, praca, potencjał	2,7%
Parki, zieleń	2,4%
Przyjazny, miły, mili ludzie	1,6%
Spokój, spokojna atmosfera, kameralny	1,3%
Inne pozytywne	4,1%
Inne neutralne	8,5%
Negatywne	
Smog, zanieczyszczenie środowiska, powietrza, hałas, smród	9,9%
Korki, zła organizacja ruchu, zła infrastruktura drogowa, brak parkingów	6,3%
Kibole, kibice, sport, stadiony, Wisła Kraków, Cracovia	4,4%
Maczety, noże, przemoc, przestępczość, brak bezpieczeństwa, pijaństwo, wandalizm, chamstwo	2,5%
Brud, śmieci, bałagan, psie kupy, brudzące gołębie	1,8%
Tłok, ciasno	1,7%
Brak pracy, nowych firm, niskie zarobki, brak rozwoju, brak planu, stagnacja, marazm, bieda	1,6%
Złe zarządzanie, korupcja, koleśiostwo, układy, niemoc	0,9%
Pycha, zadufanie w sobie, nadęcie, duma, sztywniactwo	0,8%
Kiepska komunikacja miejska, MPK, złe warunki dla pieszych, chodniki, dyktat samochodów	0,7%
Konserwatyzm, staroświeckość, zacofanie, zaścianek, dulszczyzna, skansen	0,5%
Brzydota, brak estetyki, graffiti, zaniedbany, brzydkie reklamy, szarość	0,5%
Chaos urbanistyczny, blokowiska, grodzone osiedla	0,5%
Szkieletor, Hotel Forum, Hotel Cracovia	0,3%
Złe warunki dla rowerzystów	0,1%

Skojarzenia z Krakowem	%
Brak zieleni, parków	0,1%
Inne negatywne	1,0%
Brak odpowiedzi	0,8%
Ogółem N	1003

Źródło: Opracowanie własne.

* Kategoria ta jest dwuznaczna. Część respondentów miała na myśli zapewne rzekę, ale część odnosiła się do klubu sportowego. Nie ma możliwości jednoznacznego rozstrzygnięcia, jeśli pojęcie „Wisła” nie zostało dookreślone. W przypadkach, gdy respondenci wyraźnie odnosili się do klubu sportowego, ich wypowiedzi były klasyfikowane w kategorii „Kibole, kibice, sport, stadiony, Wisła Kraków, Cracovia”.

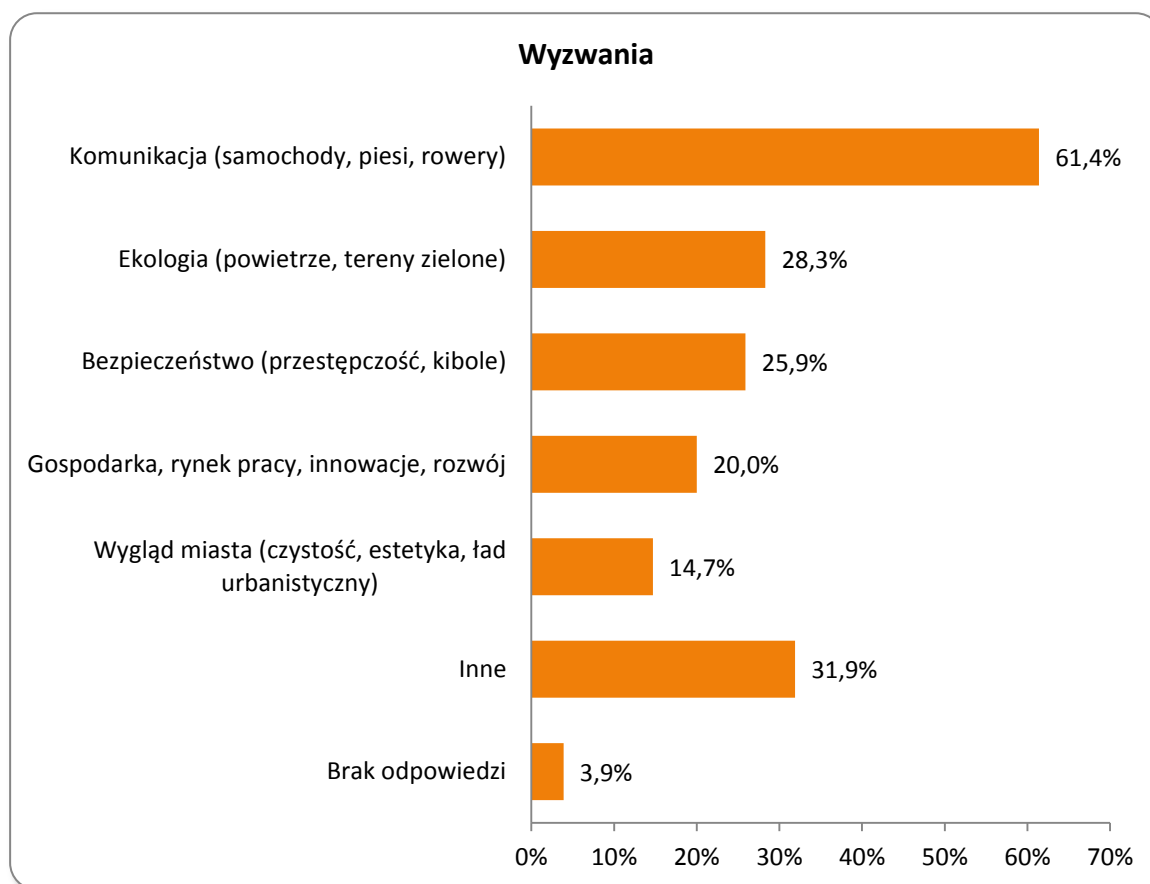
Wyzwania stojące przed miastem

Odpowiedzi na pytanie o to, jakie są obecnie najważniejsze wyzwania stojące przed Krakowem były bardzo zróżnicowane i w większości przypadków dotyczyły dokuczliwych dla mieszkańców aspektów życia w mieście. Trzy najczęściej wymieniane jako główne wyzwania to komunikacja (jakość dróg, ruch samochodowy i komunikacja publiczna), poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakość powietrza.

Na wykresie poniżej przedstawiono częstości wymieniania wyzwań pogrupowane w szersze grupy tematyczne. I tak, w kategorii „komunikacja” mieszczą się wypowiedzi dotyczące zarówno jakości dróg, dostępu do parkingów, jak i infrastruktury rowerowej, warunków przemieszczania się pieszych, ale także komunikacji publicznej. Kategoria „ekologia” obejmuje wyzwania związane głównie z jakością powietrza, ale także ogólnie środowiskiem naturalnym oraz dostępnością i jakością terenów zielonych.

Natomiast w tabeli poniżej (Tabela 11) przedstawiono wyniki bardziej szczegółowe, także odpowiedzi pojawiające się rzadziej. Niemniej jednak, zwraca uwagę bardzo duża dominacja tych trzech wymienionych wcześniej dziedzin życia (komunikacja, bezpieczeństwo mieszkańców oraz jakość powietrza) i przesunięcie na dalszy plan innych wyzwań, które mogłyby wyznaczać kierunki rozwoju miasta. Względnie rzadko pojawiają się w wypowiedziach ankietowanych wyzwania, które byłyby związane np. z rozwojem kulturalnym czy naukowym miasta. Innymi słowy, ankietowani mieszkańcy okazują do wyrażenia niezadowolenia lub zaniepokojenia aspektami miasta, które w dużym stopniu wyznaczają codzienną jakość życia Krakowian.

WYKRES 26. GŁÓWNE WYZWANIA STOJĄCE PRZED KRAKOWEM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Sposób uporządkowania kategorii w tabeli wynika z ich wzajemnego powiązania, dlatego zrezygnowano z prostego porządkowania według częstości występowania. Kategorie te połączono w bardziej ogólne i zaprezentowano w porządku częstości występowania na wykresie powyżej (Wykres 26).

TABELA 11. WYZWANIA STOJĄCE PRZED KRAKOWEM W OPINII MIESZKAŃCÓW

Wyzwania dla Krakowa	%
Poprawa jakości komunikacji miejskiej, tramwaje, ceny biletów	8,2%
Metro, kolej miejska	1,0%
Komunikacja, transport (ogólnie, usprawnienie, zrównoważony)	19,8%
Poprawa życia pieszych, chodniki	3,1%
Rozwój infrastruktury rowerowej, trasy rowerowe, ścieżki rowerowe	9,2%
Poprawa jakości dróg, budowa dróg, obwodnicy, budowa parkingów	27,0%
Usprawnienie ruchu samochodowego, walka z korkami, ograniczenie ruchu w centrum	7,6%
Infrastruktura (ogólnie)	3,5%
Czystość powietrza, poprawa jakości środowiska, walka ze smogiem, hałasem, ekologia, zakaz palenia w piecach	22,9%

Wyzwania dla Krakowa	%
Rozwój terenów zielonych, rekreacyjnych, place zabaw, ogródki jordanowskie, parki	7,1%
Walka z przestępczością, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (skuteczniejsze służby)	25,5%
Walka z pseudokibicami, kibolami	0,4%
Zmniejszenie bezrobocia, nowe miejsca pracy, poprawa rynku pracy	16,9%
Rozwój gospodarczy, przyciągnięcie inwestorów, centra biznesowe, gospodarka, inwestycje	2,6%
Parki technologiczne, nowe technologie, innowacje, nowoczesny wizerunek, wykorzystanie potencjału naukowego	0,1%
Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej	1,0%
Poprawa czystości i estetyki miasta, walka z graffiti, szyldy i reklamy, gołębie, tandeta	9,7%
Plan zagospodarowania przestrzennego, walka z chaosem architektonicznym, ład przestrzenny, urbanistyczny	1,7%
Renowacja zabytków, odbudowa kamienic	2,1%
Rewitalizacja Nowej Huty, Podgórze, Kazimierza, inne dzielnice	1,6%
Zagospodarowanie brzegów Wisły, bulwarów, naprawa wałów	0,4%
Poprawa opieki medycznej, służba zdrowia	6,3%
Poprawa jakości oświaty, szkolnictwa, edukacja	3,8%
Budowa żłobków i przedszkoli	1,9%
Poprawa jakości życia mieszkańców, standard życia mieszkańców (ogólnie)	1,6%
Infrastruktura sportowa, boiska, baseny, korty, tor wyścigowy, sport	1,7%
Centrum kongresowe, konferencyjne, hala widowiskowo-sportowa, stadiony (budowa, utrzymanie)	1,1%
Zagospodarowanie "ruin": Hotel Forum, Cracovia, szkieletor	0,2%
Poprawa jakości zarządzania miastem (układy, korupcja, biurokracja)	3,3%
Zmniejszenie zadłużenia, deficytu, poprawa stanu budżetu, poprawa sytuacji ekonomicznej miasta, pieniądze	1,4%
Rozwój turystyki, infrastruktury turystycznej	1,0%
Rozwój kulturalny, organizacja ważnych imprez, eventów, koncertów, filharmonia	2,5%
Opieka społeczna, walka z biedą, bezdomnością, polityka społeczna, polityka prorodzinna	2,4%
Światowe Dni Młodzieży	0,3%
Inne	7,2%
Brak odpowiedzi	3,9%
Ogółem	1003

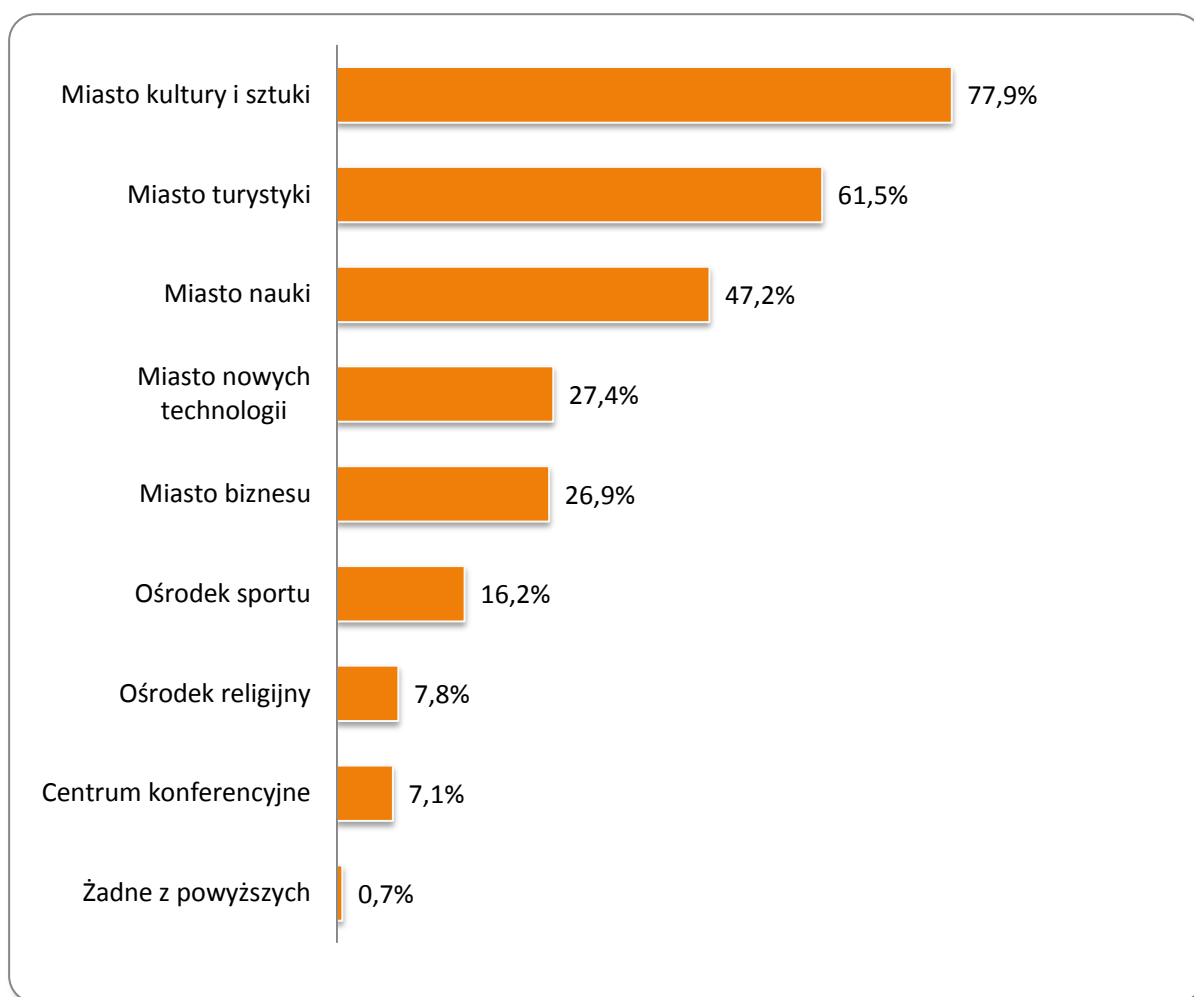
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Kierunki rozwoju miasta

Badanym zaproponowano listę kilku możliwych kierunków rozwoju dla Krakowa i poproszono o wybór trzech głównych, które powinny wyznaczać przyszłość miasta. W opiniach mieszkańców Krakowa dominują, jak widać, trzy tradycyjnie kojarzone z Krakowem profile: kultura i sztuka, turystyka oraz nauka. Stosunkowo niechętnie mieszkańcy widzieliby Kraków jako centrum konferencyjne lub ośrodek religijny. Nie wydaje się także, aby pożądanym kierunkiem rozwoju była orientacja na wydarzenia sportowe. W każdym razie te trzy najrzadziej wybierane kierunki zyskują dużo mniejszą aprobatę niż kierunki tradycyjne.

WYKRES 27. KIERUNKI ROZWOJU KRAKOWA WEDŁUG MIESZKAŃCÓW

Respondenci mogli udzielić do trzech odpowiedzi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Dodatkowo mieszkańcom zadano pytanie otwarte o to, czy widzą jakieś inne ważne kierunki rozwoju. Najczęściej w wypowiedziach przewija się wątek transportu, zarówno publicznego, jak i warunków poruszania się po mieście dla samochodów i rowerów. Drugi częściej podnoszony temat to rozwój biznesu, nowych technologii i innowacji. Dalej mieszkańcy artykułują postulaty ekologiczne,

postulaty dotyczące bezpieczeństwa i rynku pracy. Niemniej jednak, należy odnotować, że mieszkańcy ankietowani na ulicy stosunkowo rzadko zdobywali się na sformułowanie innych ważnych kierunków rozwoju niż te, o które byli wcześniej pytani wprost.

TABELA 12. INNE WAŻNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA

Kierunki rozwoju Krakowa	N
Postulaty dotyczące transportu (publicznego, rowerowego, samochodowego)	17
Postulaty dotyczące rozwoju biznesu, technologii, innowacji	12
Postulaty proekologiczne	5
Postulaty dotyczące bezpieczeństwa	5
Postulaty dotyczące rynku pracy	5
Turystyka	5
Postulaty dotyczące ładu przestrzennego, budowli, wieżowców, przestrzeni publicznej, architektury	4
Postulaty dotyczące rozwoju sportu i rekreacji	4
Edukacja, przedszkola, żłobki, szkolnictwo wyższe	4
Nauka	4
Kraków miastem dla mieszkańców	3
Kraków przyjazny rodzinom, dzieciom	3
Postulaty dotyczące zieleni, parków	3
Kraków wzorcowe eko-miasto, czyste miasto, zdrowe, zielone miasto	2
Postulaty dotyczące sportów motorowych	2
Rozwój rozrywki, koncerty gwiazd, duże imprezy	2
Rozwój społeczny, społeczeństwo obywatelskie, integracja	2
Centrum medyczne	1
Centrum polityczne	1
Centrum rekreacyjne	1
Postulaty dotyczące czystości i estetyki	1
Postulaty dotyczące młodych ludzi, studentów	1
Postulaty dotyczące budownictwa, mieszkań	1
Uzdrowisko	1
Inne	13
Brak	908
Ogółem	1003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Aktywność obywatelska mieszkańców

W ramach zrealizowanych badań podjęto próbę pomiaru poziomu aktywności mieszkańców na różnych płaszczyznach związanych z życiem miasta i wspólnot lokalnych. Badanych pytano o kwestie związane z:

- działaniami wspólnymi zdefiniowanymi jako podejmowanie aktywności wspólnie z innymi mieszkańcami dla polepszenia wyglądu lub jakości życia w swojej okolicy lub na osiedlu;
- działaniami społecznymi zdefiniowanymi jako angażowanie się w przedsięwzięcia na rzecz wspólnoty lokalnej lub miasta, poprzez np. działalność w stowarzyszeniu, uczestnictwo w spotkaniach, podpisywanie petycji.

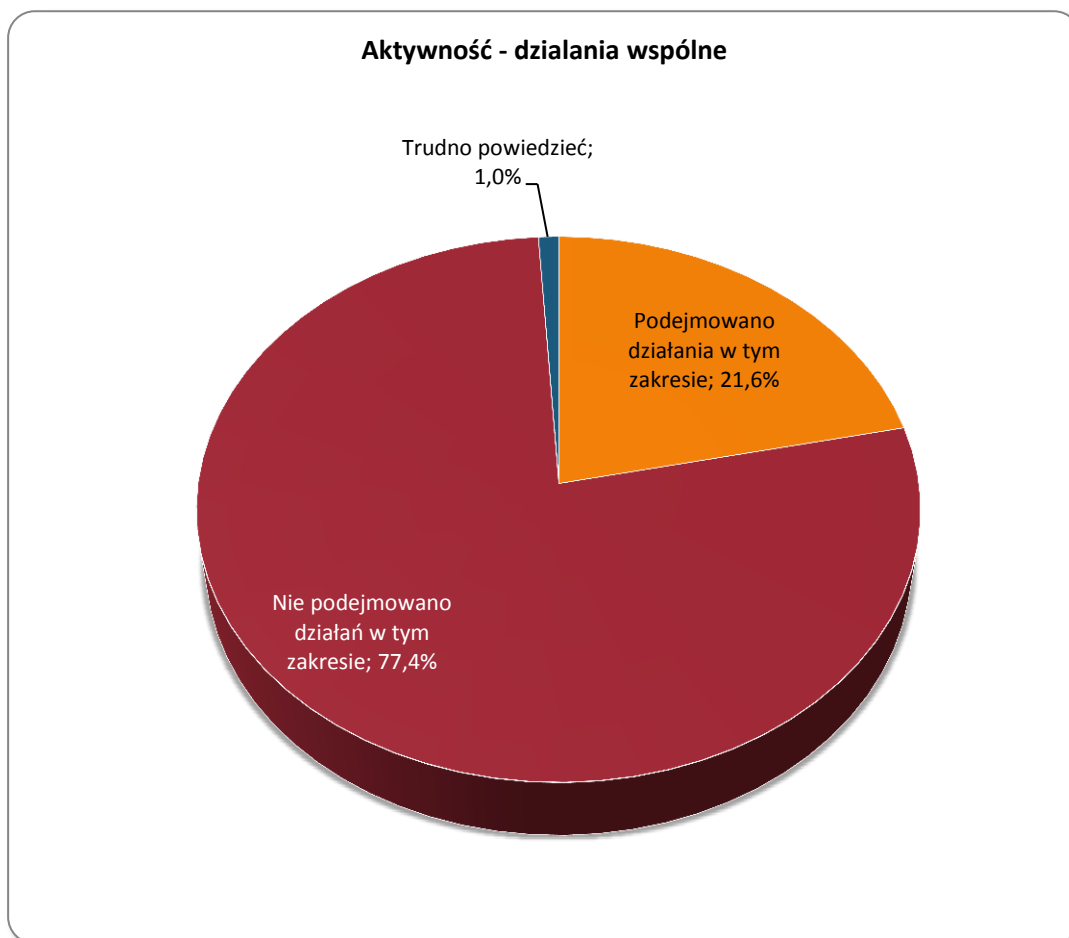
W celu pogłębienia zagadnień związanych z zaangażowaniem w życie miasta dopytywano o fakt uczestnictwa w ostatnich wyborach samorządowych.

DZIAŁANIA WSPÓLNE

Zaangażowanie w podejmowanie działań wspólnych z innymi mieszkańcami dla polepszenia wyglądu lub jakości życia w swojej okolicy lub na osiedlu deklaruje co piąty badany mieszkaniec. Podobnie jak w przypadku innych deklaracji, zwłaszcza dotyczących postaw najogólniej mówiąc społecznie pożądanych, wypowiedzi respondentów należy interpretować licząc się z pewnym (nieznany) marginesem błędu. Można bowiem sądzić, że część deklaracji mogła zostać podana nieco na wyrost – niektórzy mogli przecenić swoje zaangażowanie, przesunąć je w czasie lub w ogóle zaliczyć do społecznej aktywności działania, które nie wykraczają poza codzienne funkcjonowanie.

Analiza poziomu aktywności w zakresie działań wspólnych w grupach socjo-demograficznych ujawnia, że znacznie wyższa aktywność cechuje kobiety oraz osoby z wykształceniem wyższym. Wiek raczej w niewielkim stopniu różnicuje w tym względzie badanych mieszkańców, choć należy wskazać, że im starsi badani, tym chętniej angażują się w podejmowanie działań wspólnych – największą aktywnością w tym względzie cechują się osoby w wieku 50-65 lat. Ze wszystkich grup najmniejszą aktywność w zakresie działań wspólnych na rzecz polepszenia jakości życia w najbliższej okolicy deklarują studenci i uczniowie – mniej niż co dziesiąty badany z tej grupy wskazuje, że zdarzyło mu się angażować w takie przedsięwzięcia.

WYKRES 28. POZIOM AKTYWNOŚCI W ZAKRESIE DZIAŁAŃ WSPÓLNYCH

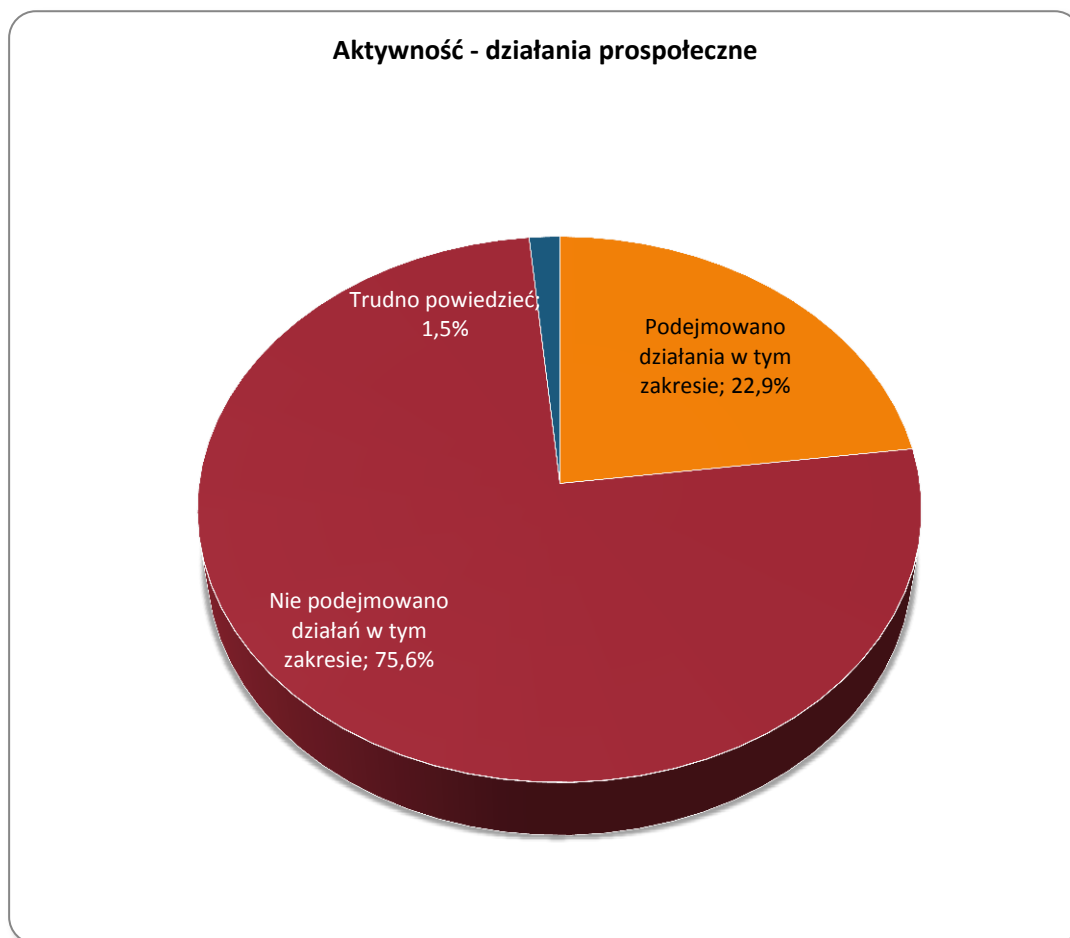

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE

Zaangażowanie w działania na rzecz wspólnoty lokalnej lub miasta, poprzez np. działalność w stowarzyszeniu, uczestnictwo w spotkaniach czy podpisywanie petycji, deklaruje 22,9% badanych. W przeciwieństwie do działań wspólnych, w przedsięwzięciach społecznych to mężczyźni okazują się być nieco bardziej aktywni niż kobiety, choć należy zaznaczyć, że różnice pomiędzy grupami płci nie są znaczne. Natomiast niewątpliwie najbardziej aktywne w tym względzie są osoby z wykształceniem wyższym – aż co trzeci badany z tej grupy wskazuje, że zdarzyło mu się w ciągu ostatnich dwóch lat podejmować jakieś przedsięwzięcia mające na celu dobro społeczności lokalnej. W grupach wieku najbardziej aktywni w tym obszarze są badani w wieku 30-49 lat. Podobnie jak to miało miejsce w przypadku działalności wspólnej, najmniej inicjatywy w zakresie działalności społecznej wykazują osoby najmłodsze – uczniowie i studenci.

WYKRES 29. POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

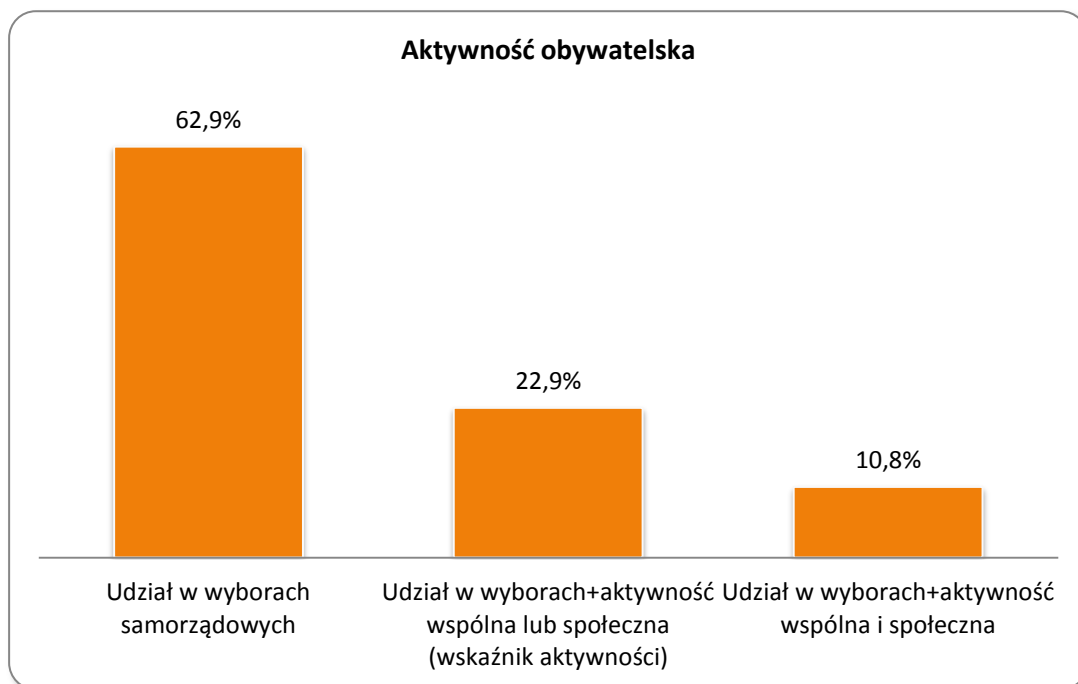
POZIOM AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Aktywność obywatelską definiować może szereg różnych działań podejmowanych na rzecz szeroko pojętego dobra społeczności. Założyć można jednak, że w lokalnym wymiarze, jednym z kluczowych wskaźników postawy obywatelskiej jest fakt uczestnictwa w wyborach samorządowych. Wyniki badań wskazują na wysoki poziom partycypacji uczestników badania w wyborach. Wskaźnik ten osiąga wśród mieszkańców prawie 63%. Mówimy tu oczywiście o deklaracjach, które mogą odbiegać od faktycznych zachowań, zwłaszcza że pytanie dotyczyło aktywności społecznie pożądanej. Istotnie, część respondentów mogła przecenić swoją postawę obywatelską deklarując zachowanie, które faktycznie nie miało miejsca, ale możemy mieć tu też do czynienia z odchyleniem związanym z samym procesem badawczym. Otóż zachowania, które składają się na postawę obywatelską, obejmują także większą skłonność do udziału w badaniu. Innymi słowy, osoby, które są bardziej aktywne obywatelsko, częściej deklarują uczestnictwo w wyborach, ale także częściej będą skłonni do skorzystania z okazji do podzielenia się swoimi opiniami i chętniej udzielą wywiadu. Dlatego w badaniach możemy odnotować wyższy wskaźnik partycypacji w wyborach niż wynikałoby to z danych komisji wyborczej.

Na potrzeby analizy fakt uczestnictwa w wyborach połączono z deklarowaną działalnością wspólną lub społeczną tworząc wskaźnik aktywności obywatelskiej. Za aktywne obywatelsko uznano

więc te osoby, które głosowały w wyborach oraz zadeklarowały jakąkolwiek formę aktywności (wspólnej lub społecznej). Wśród mieszkańców wskaźnik ten osiągnął wartość prawie 23%. Nieco mniej wyodrębnić można natomiast osób, które zadeklarowały wszystkie trzy rodzaje aktywności obywatelskiej – stanowią one niecałe 11% badanych.

WYKRES 30. WSKAŹNIKI POZIOMU AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Wskaźnik aktywności rośnie wraz z wiekiem osiągając najwyższą wartość wśród osób w wieku 50 lat i starszych. Silnie uzależniony jest on również od wykształcenia – im wyższe, tym bardziej prawdopodobne, że badany będzie kwalifikował się do grupy osób aktywnych obywatelsko. Na jego wartości nie mają natomiast wpływu ani płeć ani wykształcenie.

OBSZARY OBJĘTE AKTYWNOŚCIĄ OBYWATELSKĄ

Analiza wypowiedzi badanych dotyczących szczegółowego obszaru ich aktywności wykazuje, że najczęściej przedmiotem działań mieszkańców Krakowa są inicjatywy osiedlowe, lokalne działania porządkowo-modernizacyjne, estetyka otoczenia, wymienione przez 21,4% osób, które deklarują jakąkolwiek aktywność, oraz działania w zakresie infrastruktury drogowej, parkingów i infrastruktury komunalnej wymienione przez 10,9% osób deklarujących aktywność obywatelską. Stosunkowo często badani wskazywali także na ochronę lub rozwój terenów zielonych oraz uczestnictwo w radach mieszkańców.

WYKRES 31. OBSZARY OBJĘTE AKTYWNOŚCIĄ OBYWATELSKĄ

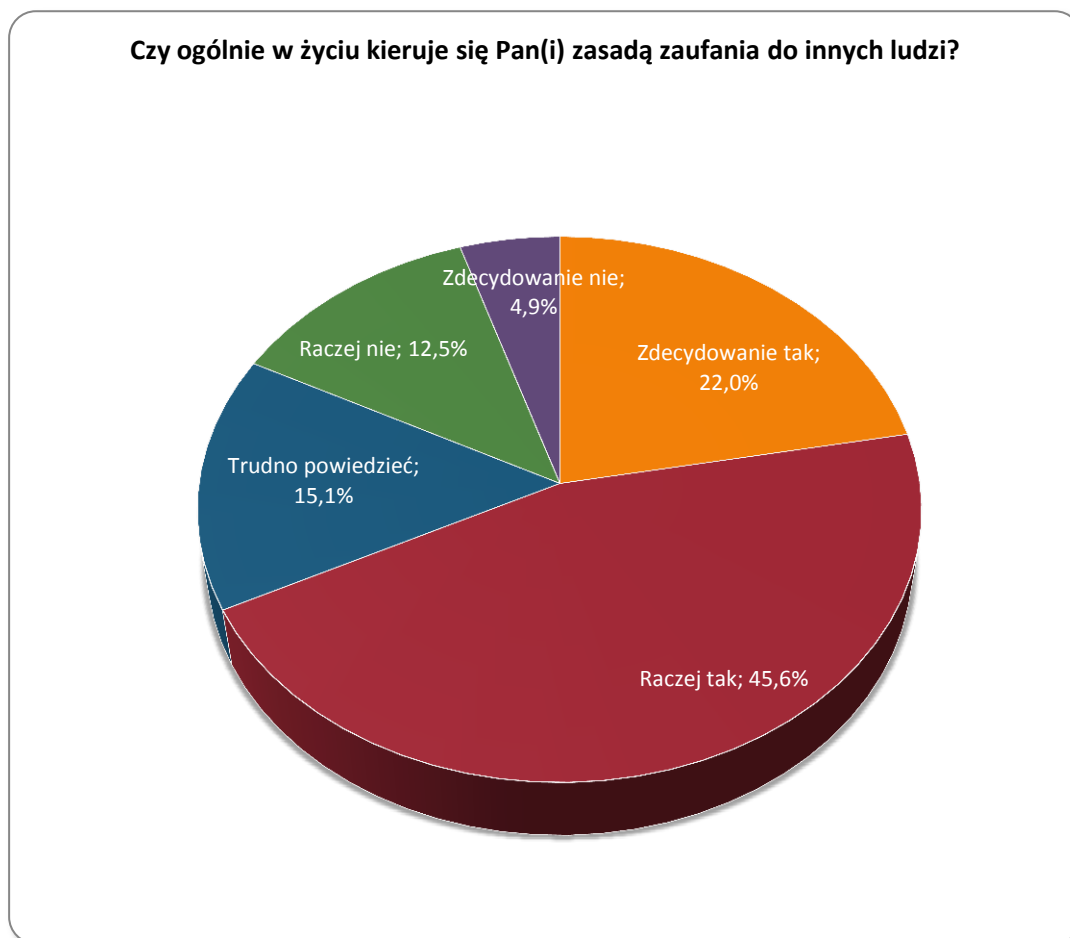

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=304 (osoby deklarujące aktywność wspólną lub społeczną).

POZIOM ZAUFANIA DO INNYCH LUDZI

Mieszkańcy Krakowa w większości postrzegają się za ludzi, którzy są skłonni obdarzyć innych zaufaniem. Większość badanych deklaruje, że w życiu kieruje się zasadą zaufania do innych ludzi – 22% respondentów jest pewnych, że zasada ta determinuje ich relacje z innymi ludźmi, a dalsze 45,6% przychyli się do tego twierdzenia. Zaledwie 17,4% badanych Krakowian wskazuje, że raczej lub zdecydowanie nie ufa innym.

WYKRES 32. POZIOM ZAUFANIA DO INNYCH LUDZI

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

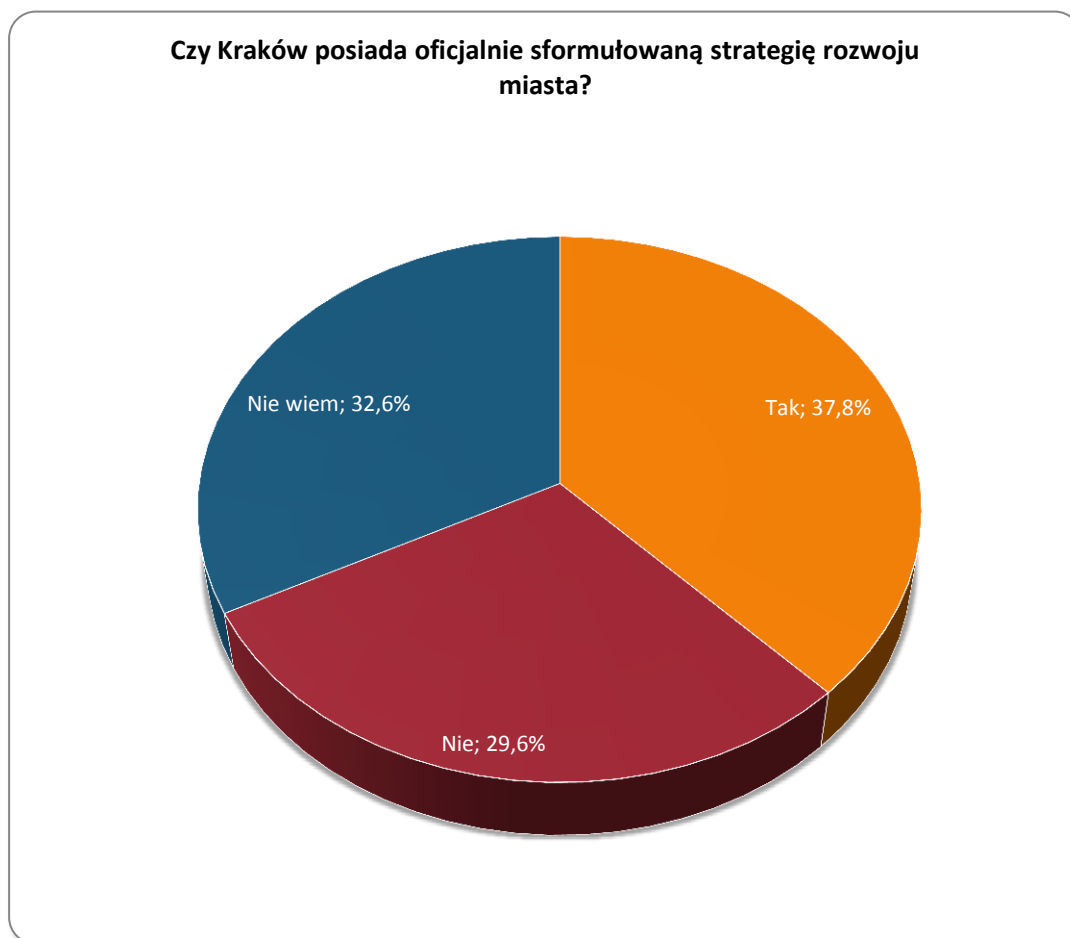
Analiza wyników badań w grupach socjo-demograficznych wskazuje, że kobiety darzą innych ludzi znacznie większym zaufaniem niż mężczyźni. Natomiast analiza deklarowanego poziomu zaufania w grupach wiekowych nie wykazuje istotnych zależności. Warto jedynie wspomnieć, że różnice ujawnia porównanie odsetek odpowiedzi skrajnych oznaczających zdecydowany brak zaufania lub zdecydowane zaufanie – najwięcej osób wskazujących na zdecydowany brak zaufania relatywnie wyróżnić można wśród najmłodszych badanych (do 29 lat), natomiast udział osób deklarujących zdecydowane zaufanie wyraźnie wzrasta wraz z wiekiem badanych. Interesujący jest również fakt, że istotnie większy poziom zaufania cechuje, na tle innych grup, osoby pracujące. Podobne różnice ujawnia analiza wyników w grupach wykształcenia – osoby z wykształceniem wyższym wyraźnie odstają od pozostałych znacznie częściej deklarując zaufanie do innych ludzi. Jak można się również spodziewać, skłonni bardziej ufać innym są badani, których cechuje wyższa aktywność obywatelska.

Strategia rozwoju miasta

Wyniki badań wskazują, że świadomość istnienia oficjalnie sformułowanej strategii rozwoju miasta nie jest zjawiskiem powszechnym – 37,8% mieszkańców twierdzi, że Kraków ma oficjalnie sformułowaną strategię rozwoju miasta. Niemal 30% sądzi, że miasto nie ma takiej strategii, a co trzeci badany nie wie, czy taki dokument istnieje.

WYKRES 33. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA – ŚWIADOMOŚĆ ISTNIENIA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety wśród mieszkańców Krakowa. N=1003.

Podsumowanie

Wyniki przeprowadzonych badań prowadzą do wniosku, że poziom zadowolenia z poszczególnych aspektów życia w mieście nie determinuje w pełni ogólnego zadowolenia z samego faktu bycia mieszkańcem Krakowa. Niewątpliwie poczucie satysfakcji z mieszkania w Krakowie stanowi konstrukt bardziej wieloaspektowy i wpływ na niego wywiera szerszy zestaw czynników, niż ten, który ujęty został w zrealizowanym badaniu. Analizując stopień zadowolenia Krakowian w przypadku pojedynczych aspektów życia w mieście dojść można do wniosku, że mieszkańcy z reguły krytycznie odnoszą się do codziennych realiów jego funkcjonowania. Oceny kolejnych badanych aspektów przyjmują w dużej części średnie, a nierzadko również niskie lub bardzo niskie wartości. Z drugiej strony, mieszkańcy zapytani o ogólne zadowolenie z faktu mieszkania w Krakowie mają tendencję do wybierania odpowiedzi wskazujących na dość wysoki lub nawet bardzo wysoki stopień zadowolenia.

Wiele aspektów miejskiej rzeczywistości ocenianych jest wysoko, wśród nich prym wiedzie jakość komunikacji publicznej, która jest jednym z najwyższej ocenionych czynników, ustępując jedynie najlepiej ze wszystkich cech ocenionej ofercie kulturalnej oraz dostępowi do obiektów i terenów sportu i rekreacji, które to dziedziny stanowią silne strony miasta. Krakowianie dobrze oceniają również dostęp do usług oświatowych dla dzieci oraz warunki do przemieszczania się pieszo. Dla równowagi zauważyć należy, że badani nisko oceniają warunki przemieszczania się samochodem.

Mieszkańcy na poziomie średnim oceniają ilość i stan terenów zielonych, jakość usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych, czystość i estetykę miasta, dostęp do usług medycznych oraz warunki do przemieszczania się rowerem.

Badani postrzegają Kraków jako miasto pozbawiane atrakcyjnej oferty zatrudnienia. Ocena tego aspektu, będącego w aktualnych realiach gospodarczych jednym z kluczowych elementów w ocenie poziomu życia w danym miejscu, stanowić powinna ważny sygnał dla władz miejskich w zakresie formułowania przyszłych kierunków rozwoju miasta.

Krakowianie zauważają również problem stanu środowiska naturalnego. Biorąc pod uwagę wypowiedzi mieszkańców można wnioskować, że opinię tę kształtuje w głównej mierze zanieczyszczenie powietrza, które, jak wskazuje analiza wyników badań, aktywizuje znaczną część mieszkańców do angażowania się w działania społeczne.

Ostatni aspekt w kategorii nisko ocenionych to poziom bezpieczeństwa w mieście. Niewątpliwie na krytyczne opinie mieszkańców mają wpływ doniesienia medialne o aktach przemocy, które niedawno miały miejsce w mieście.

RYSUNEK 2. RANKING OCEN SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW ŻYCIA W KRAKOWIE

Dobrze ocenione

- Oferta usług kultury, takich jak kina, teatry, koncerty, wystawy itp. (średnia ocen 4,1)

Średnio ocenione

- Dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji (średnia ocen 3,6)
- Jakość komunikacji publicznej (średnia ocen 3,6)
- Dostęp do usług oświatowych dla dzieci (średnia ocen 3,6)
- Warunki do przemieszczania się pieszo (średnia ocen 3,5)
- Ilość i stan terenów zielonych (średnia ocen 3,4)
- Jakość usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych (średnia ocen 3,1)
- Warunki przemieszczania się rowerem (średnia ocen 3,1)
- Czystość i estetyka miasta (średnia ocen 3,0)
- Dostęp do usług medycznych (średnia ocen 3,0)

Nisko ocenione

- Poziom bezpieczeństwa w mieście (średnia ocen 2,9)
- Warunki działania przedsiębiorstw (średnia ocen 2,8)
- Stan ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego (średnia ocen 2,8)

Bardzo nisko ocenione

- Rynek pracy (średnia ocen 2,5)
- Warunki przemieszczania się samochodem (średnia ocen 2,2)

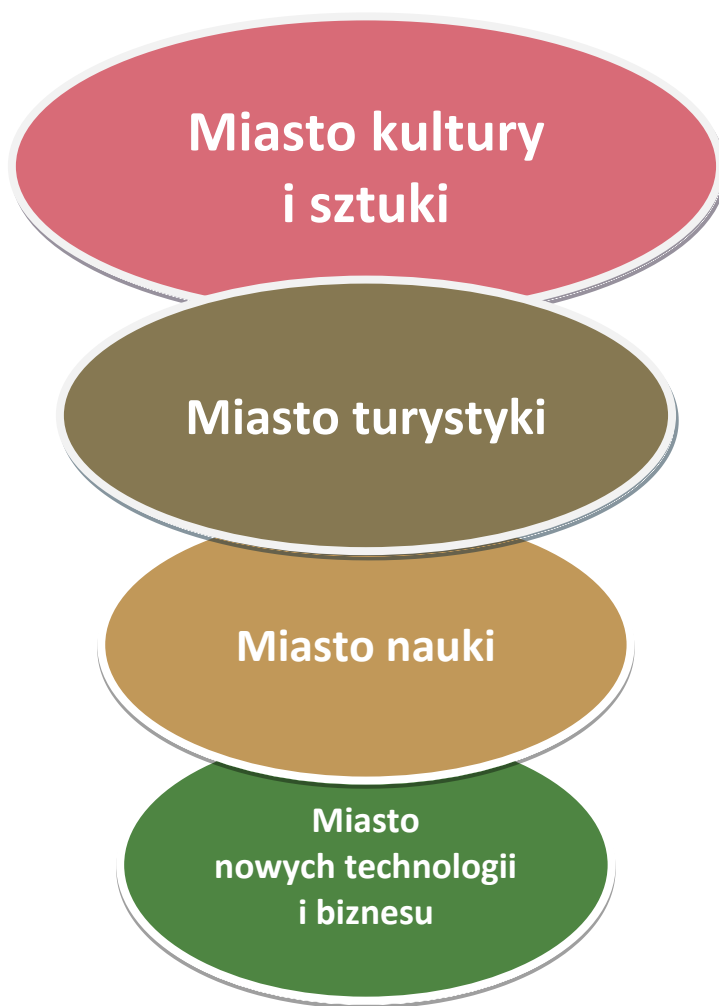
Odpowiedzi na pytanie o najważniejsze wyzwania stojące przed Krakowem z reguły potwierdzają wnioski płynące z analizy ocen poszczególnych warunków życia w mieście. Trzy najczęściej wymieniane jako główne wyzwania to komunikacja (jakość dróg, ruch samochodowy i komunikacja publiczna), poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakość powietrza.

RYSUNEK 3. GŁÓWNE WYZWANIA DLA KRAKOWA

W postulatach dotyczących kierunków rozwoju Krakowa wśród ogółu badanych przebijają się tradycyjne wyobrażenia na temat Krakowa jako miasta kultury i sztuki stanowiącego atrakcję turystyczną. Z kolei silna pozycja Krakowa w zakresie oferty uczelni wyższych skłania mieszkańców do zaliczenia rozwoju nauki jako jednego z priorytetowych kierunków rozwoju.

RYSUNEK 4. KIERUNKI ROZWOJU KRAKOWA

Aneks

INFORMACJA O ANKIECIE SAMOWYPEŁNIALNEJ

Wstęp

Oprócz badania ankietowego wykonanego na próbie reprezentatywnej mieszkańców zebrano dużą liczbę ankiet wypełnionych samodzielnie przez Krakowian w internecie lub w formie papierowej. W kanale internetowym zgromadzono 4729 ankiet, w postaci papierowej 778 ankiet. Ankieta samowypełnialna papierowa była dystrybuowana i zbierana przez Urząd Miasta Krakowa w Radach Dzielnic, szkołach, bibliotekach oraz w placówkach MOPS. Ankieta internetowa, zaprogramowana na serwerze CEM, była dostępna z serwisów miejskich, m.in. www.krakow.pl, www.dialoguj.pl, www.ngo.krakow.pl, www.rewitalizacja.krakow.pl, www.zikit.krakow.pl oraz serwisów internetowych Rad Dzielnic. Wiadomość o ankiecie szeroko nagłaśniana była również w mediach lokalnych (prasie, TV i serwisach internetowych).

W oparciu o analizę wypowiedzi na pytania otwarte można wnioskować, że możliwość wypowiedzi w internecie zaktywizowała niektóre środowiska mieszkańców. Wyraźnie dużo odpowiedzi uzyskano od osób szczególnie zainteresowanych problematyką ekologiczną – zwłaszcza sprawą jakości powietrza w Krakowie i ogólnie poziomem dbałości o środowisko naturalne. Stąd duża dominacja wypowiedzi i oczekiwań związanych właśnie z problematyką ochrony środowiska. Druga wybijająca się kategoria to osoby postulujące stworzenie warunków do uprawiania sportów motorowych w mieście – w szczególności budowę toru motorowego. W związku z tym, mając na uwadze możliwe zniekształcenia, wynik ankiety internetowej nie może być traktowany jako reprezentatywny dla mieszkańców Krakowa, ale jako źródło opinii i pomysłów kategorii mieszkańców cechujących się większą niż przeciętna aktywnością i zaangażowaniem w sprawy publiczne.

Warto w tym miejscu podkreślić, że liczba ankiet zebranych za pomocą ankiety internetowej jest bardzo duża, co świadczy o poważnym zainteresowaniu mieszkańców miasta sprawami jego rozwoju i opracowywanej strategii na kolejne lata. Budujący jest także fakt, że tak szeroki odzew mieszkańców świadczy o wierze mieszkańców w zasadność prowadzenia konsultacji społecznych i przekonaniu, że wyrażone w ankietach opinie coś znaczą. Co prawda, czasem pojawiało się w wypowiedziach otwartych powątpiewanie, czy ktoś będzie je czytał (autorzy raportu przeczytali wszystkie wypowiedzi), niemniej jednak, nawet te wątpliwe osoby zdobywały się na długie wypowiedzi, szeroko uzasadniające potrzebę wdrożenia takiego lub innego kierunku rozwoju, czy podjęcia określonych działań. Mobilizacja niektórych grup, o węższych zainteresowaniach (np. sportami motorowymi) i ich wysiłek włożony w przygotowanie argumentacji wyłożonej w ankietach, również świadczy o dużej zdolności organizowania się i działania oraz o przekonaniu, że wykorzystanie narzędzi demokracji może przynieść pozytywne skutki.

TABELA 13. WIELKOŚCI PRÓB ZREALIZOWANYCH TRZEMA TECHNIKAMI

Technika	Wielkość próby	Błąd oszacowania ¹
Ankieta uliczna	1003	+/- 3,1%
Ankieta samowypełnialna internetowa	4729	–
Ankieta samowypełnialna papierowa	778	–

Źródło: Opracowanie własne.

W przypadku próby zrealizowanej ankietą samowypełnialną rozkłady płci i wieku nieco odbiegają od rozkładów w populacji. Dotyczy to zwłaszcza wieku – ankietę samowypełnialną, zwłaszcza internetową, wypełniły znacznie częściej osoby młodsze – odnotowujemy wyższe niż w populacji udziały kategorii 18-29 lat oraz 30-49 lat. Znacznie rzadziej natomiast swój głos oddały tą drogą osoby powyżej 50. roku życia. W przypadku próby ankiet samowypełnialnych zdecydowana większość respondentów to osoby z wykształceniem wyższym – 73,9%. Obserwujemy również różnice w statusie zawodowym. W próbie ulicznej mieszkańców największy udział stanowiły osoby pracujące w pełnym wymiarze – 36,9%, ale znaczny jest też udział emerytów i rencistów – 28,2%. W przypadku ankiety internetowej pracujący w pełnym wymiarze stanowią dwie trzecie badanych – 66,6%, a emeryci i renciści tylko 3,2%. Udział osób pracujących w niepełnym wymiarze godzin jest zbliżony w obu próbach (ok. 9%). Również udział uczniów i studentów jest podobny (ok. 15%).

Znaczne odchylenie rozkładów głównych zmiennych demograficznych w próbie osób samodzielnie wypełniających ankietę (w internecie lub papierową) od rozkładów w populacji (i próbie ulicznej) świadczy o tym, że mamy tu do czynienia z grupą specyficzną (młodsza, lepiej wykształcona, częściej aktywna zawodowo i wykazującą większe zaangażowanie obywatelskie). Dlatego wypowiedzi tej kategorii respondentów traktujemy jako uzupełniające i często inspirujące, ale nie mogące stanowić odzwierciedlenia opinii ogółu mieszkańców Krakowa.

Wyniki badania

Mieszkańcy, którzy zdobyli się na wypełnienie ankiety samodzielnie, są generalnie bardziej krytyczni w swoich opiniach, co znajduje odzwierciedlenie w poziomie zadowolenia z życia w mieście. Mamy w tej grupie tylko 4,3% bardzo zadowolonych, a prawie połowa to raczej zadowoleni. Prawie co czwarty (23,5%) deklaruje brak zadowolenia i podobna liczba (24,7%) określa się jako ani zadowolony, ani niezadowolony.

Uczestnicy ankiet samowypełnialnych niżej oceniają szczegółowe aspekty warunków życia w Krakowie niż ma to miejsce wśród mieszkańców ogółem. Poza ofertą kultury tylko dostępność do obiektów i terenów sportu i rekreacji uzyskała średnią ocen powyżej 3,0 w tej kategorii respondentów. W zestawie bardzo nisko ocenianych aspektów (z średnią ocen niższą od 2,5 punktu) poza warunkami przemieszczania się samochodem, stanem środowiska naturalnego i poziomem bezpieczeństwa znalazły się także warunki przemieszczania się rowerem.

¹ Maksymalny błąd oszacowania przy poziomie ufności p=95% dla frakcji 50%. Ponieważ próby zrealizowane za pomocą ankiety internetowej oraz samowypełnialnej nie mogą być traktowane jako próby losowe populacji mieszkańców Krakowa, pomijamy podanie wielkości błędów oszacowania.

Jeśli chodzi o zmianę warunków życia mieszkańców w ciągu ostatnich pięciu lat, uczestnicy ankiety samowypełniającej reprezentują podobne opinie jak mieszkańcy ogółem, choć jest w tej kategorii osób grupa bardziej krytycznych respondentów. Natomiast przy ocenie własnej sytuacji gospodarstwa domowego w ciągu ostatnich dwóch lat uczestnicy ankiety samowypełniającej częściej wskazują na poprawę niż mieszkańcy ogółem. Wziąwszy pod uwagę wiek, wykształcenie i sytuację zawodową tej kategorii, możemy wnosić, że jest to grupa przeciętnie lepiej sytuowana niż mieszkańcy miasta ogółem. Przy ocenie zmiany wyglądu miasta w ciągu ostatnich pięciu lat uczestnicy ankiety samowypełniającej są bardziej krytyczni niż mieszkańcy ogółem, przy czym wyraźnie niżej oceniają zmiany zachodzące w ich najbliższej okolicy.

Również w przypadku oceny władz miasta ankietowani ankietą samowypełniającą prezentują bardziej krytyczne oceny niż mieszkańcy ogółem. Bardzo wysoko lub wysoko władze są oceniane przez zaledwie 7% ankietowanych, a niskie oceny przypisuje im 52,3% w tej kategorii badanych (przypomnijmy, że w próbie mieszkańców ogółem negatywne oceny przyznało 28,5% Krakowian).

Jeśli chodzi o skojarzenia z miastem, pierwszy wniosek, jaki się nasuwa przy przeglądzie odpowiedzi Krakowian dotyczy zróżnicowania między badanymi próbami i potwierdza przypuszczenie, że ankieta internetowa zmobilizowała dużą rzeszę osób niezadowolonych, którzy wykorzystali badania opinii do wyartykułowania swojej dezaprobaty z warunków życia w Krakowie. W mniejszym stopniu, ale również papierowa ankieta samowypełniająca dystrybuowana w instytucjach pełniła taką rolę – kanału komunikowania swojego niezadowolenia.

Niemniej jednak i w tej próbie odnotowujemy przewagę pozytywnych i neutralnych skojarzeń z miastem. Uczestnicy ankiety internetowej oraz samowypełniającej ankiety papierowej podają mniej skojarzeń o pozytywnej lub neutralnej konotacji niż mieszkańcy ogółem. Poważne różnice występują jednak w przypadku artykułowania skojarzeń negatywnych. Wśród badanych ankietą uliczną mieszkańców miasta negatywne skojarzenia podaje 24,2% uczestników, podczas gdy w ankiecie samowypełniającej udział osób, którym Kraków kojarzy się nie tylko w sposób pozytywny, wynosi aż 56,3%.

W tej kategorii badanych odnotowujemy nieco inną hierarchię skojarzeń – na pierwszym miejscu, zarówno wśród pozytywnych, jak i negatywnych skojarzeń, pojawia się kultura i sztuka (29,8% wskazań). Niemniej jednak, najliczniej podawane negatywne skojarzenie – smog i zanieczyszczenie środowiska naturalnego – uzyskuje niemal taki sam udział wskazań (29,1%). Wyraźnie widać dominację aspektów ekologicznych wśród innych negatywnych skojarzeń, które zdają się być odłożone na dalszy plan.

Internauci oraz osoby wypełniające ankiety samowypełniające papierowe podawały przeciętnie więcej przykładów wyzwań niż mieszkańcy biorący udział w ankiecie ulicznej i zwykle ich odpowiedzi były bardziej rozwinięte. Natomiast częstość wskazywania na wyzwania dotyczące kwestii środowiska naturalnego świadczy o sporej aktywizacji środowisk ekologicznych w przypadku wypełniania ankiety internetowej – połowa uczestników tej części badania wymienia jakieś wyzwania odnoszące się do jakości środowiska, najczęściej były to walka ze smogiem i poprawa czystości powietrza. Rzadziej, ale wprost pojawiały się wypowiedzi postulujące wprowadzenie zakazu palenia w piecach.

Niemniej jednak także w grupie osób wypełniających ankiety samowypełniające, podobnie jak wśród mieszkańców ogółem, na pierwsze miejsce wysuwają się problemy komunikacyjne miasta, przede wszystkim stan (ilość i jakość) dróg, jakość komunikacji miejskiej oraz stan infrastruktury rowerowej.

W przypadku tego pytania również obserwujemy nieco inny układ priorytetów wśród internautów i osób wypełniających ankietę samowypełnialną papierową – hierarchia kierunków rozwoju w tej grupie to: kultura i sztuka, nauka, nowe technologie. Turystyka zajmuje dopiero czwarte miejsce. Internauci częściej też niż mieszkańcy ogółem szanse widzą w rozwoju biznesu.

W opiniach osób samodzielnie wypełniających ankietę charakterystyczny jest postulat rozwoju miasta w kierunku przyjaznym dla mieszkańców. Nie, lub nie tylko, dla turystów i studentów, ale właśnie dla mieszkańców. Część badanych odnosi postulaty jakości życia w szczególności do rodzin i dzieci. Z jakością życia mieszkańców łączy się inna grupa wypowiedzi licznie prezentowanych przez respondentów – postulaty dotyczące poprawy warunków transportu w mieście (zarówno samochodowego, jak i rowerowego, a zwłaszcza komunikacji publicznej). Również jakości życia mieszkańców dotyczą postulaty poprawy stanu środowiska naturalnego w Krakowie, zwłaszcza powietrza. Wielu badanych widziałyby Kraków rozwijający się w kierunku wzorcowego eko-miasta, miasta zielonego i czystego (pojawiały się także postulaty pójścia w kierunku uzdrowiska). Respondenci chcieliby zmian na rynku pracy oraz tworzenia sprzyjających warunków dla biznesu. Spora część Krakowian chciałaby uporządkowania ładu urbanistycznego miasta i zadbania o jego estetykę oraz o tereny rekreacyjne. Ankieta internetowa zaktywizowała wielbicieli sportów motorowych, którzy szeroko uzasadniali potrzebę budowy toru motorowego w Krakowie.

Część respondentów zaproponowała także mniej oczywiste i popularne ścieżki rozwoju miasta: centrum polityczne, miasto muzyki, centrum medyczne, miasto filmowe, centrum współpracy środkowoeuropejskiej, centrum NGOów. Były to co prawda nieliczne wypowiedzi, ale wynika to po części z faktu, że nie są to kierunki powszechnie dyskutowane i przedstawiane, stąd ich niska popularność. Niemniej jednak, nie można wykluczyć, że w tych mniej oczywistych propozycjach znaleźć można poważny potencjał rozwojowy i mogłyby one zyskać duże poparcie, gdyby były odpowiednio przedstawione mieszkańcom.

Wśród osób, które wypełniły ankietę samodzielnie, aktywność w zakresie działań skierowanych na cele wspólne deklaruje aż 40% badanych. Wyniki te świadczą, że badanych z tej grupy cechuje znacznie wyższa od przeciętnej aktywność w zakresie działań prospołecznych i niewątpliwie fakt wypełnienia przez nich ankiety jest naturalną implikacją tej postawy. Również odsetek osób angażujących się w działalność społeczną kształtuje się na znacznie wyższym poziomie wśród tej grupy badanych – podejmowanie działalności społecznej deklaruje aż 55% respondentów. Wyróżnia się tu także kategoria osób, które wzięły udział w wyborach samorządowych – aż 77%. Co za tym idzie, wskaźnik aktywności obywatelskiej również osiągnął wysoką wartość zbliżając się niemal do 50%.

Analiza wypowiedzi badanych dotyczących szczegółowego obszaru ich aktywności wykazuje, że najczęściej przedmiotem działań są ochrona i przedsięwzięcia na rzecz rozwoju terenów zielonych, inicjatywy skupiające się na poprawie funkcjonalności lub estetyki ich najbliższego otoczenia – budynku lub osiedla oraz ochrona powietrza. Na każdy z tych obszarów wskazuje nieco więcej niż 10% badanych, spośród tych, którzy zadeklarowali podejmowanie jakichkolwiek działań w sferze aktywności obywatelskiej. Kolejnymi obszarami pod względem częstotliwości wskazań, które angażują mieszkańców są działania w zakresie szeroko pojętej infrastruktury drogowej oraz komunalnej. Odrębną kwestią podnoszoną często przez badanych jest aktywność w zakresie poparcia dla rozwoju infrastruktury rowerowej.

Jeśli chodzi o postulowane kierunki rozwoju miasta warty podkreślenia jest odmienny układ priorytetów wśród osób wypełniających ankietę w internecie niż wśród mieszkańców ogółem – hie-

rarchia kierunków rozwoju w tej grupie to: kultura i sztuka, nauka, nowe technologie. Turystyka zajmuje w rankingu dopiero czwartą pozycję. Internauci częściej też niż mieszkańcy ogółem szanse widzą w rozwoju biznesu. Hierarchia ta zbliżona jest do wyborów dokonywanych wśród ogółu mieszkańców przez osoby młodsze i w średnim wieku oraz wśród osób aktywnych zawodowo. Te grupy badanych również upatrują szansy dla Krakowa w rozwoju nowoczesnych technologii oraz bazującego na innowacjach biznesu gwarantującego przyrost atrakcyjnych ofert zatrudnienia.

Analizując jednak całościowy materiał badawczy, a zwłaszcza spontaniczne wypowiedzi respondentów, dojść można do wniosku, że postulaty osób biorących udział w badaniu w większości posiadają jeden wspólny mianownik – uczynienia miasta bardziej przyjaznym dla mieszkańców. Kraków, aby odnieść sukces, musi stać się przede wszystkim dobrym miejscem do życia. Jego funkcja nie może się ograniczać do roli przystanku na turystycznej trasie, zabytkowego skansenu, czy kampusu studenckiego. Mieszkańcy oczekują wyraźnie, że miasto zaoferuje im przyjazne warunki bytowania, od atrakcyjnego rynku pracy, poprzez sprawne funkcjonowanie systemu komunikacyjnego, dbałość o ochronę terenów zielonych, rozwój infrastruktury dla pieszych i rowerzystów, na czystym powietrzu kończąc.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Poziom zadowolenia z warunków życia w Krakowie.....	8
Wykres 2. Ocena stanu ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego	11
Wykres 3. Ocena ilości i stanu terenów zielonych	12
Wykres 4. Ocena dostępu do usług oświatowych dla dzieci (szkoły, żłobki, przedszkola).....	13
Wykres 5. Ocena dostępu do usług medycznych (szpitale, przychodnie).....	14
Wykres 6. Ocena jakości usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych	15
Wykres 7. Ocena oferty usług kultury, takich jak kina, teatry, koncerty, wystawy	16
Wykres 8. Ocena dostępu do obiektów i terenów sportu i rekreacji.....	17
Wykres 9. Ocena jakości komunikacji publicznej	18
Wykres 10. Ocena warunków przemieszczania się samochodem	19
Wykres 11. Ocena warunków przemieszczania się rowerem	20
Wykres 12. Ocena warunków przemieszczania się pieszo	21
Wykres 13. Ocena poziomu bezpieczeństwa w mieście	22
Wykres 14. Ocena warunków działania przedsiębiorstw.....	23
Wykres 15. Ocena rynku pracy	24
Wykres 16. Ocena czystości i estetyki miasta	25
Wykres 17. Porównanie oceny szczegółowych warunków życia w Krakowie.....	27
Wykres 18. Porównanie średnich ocen szczegółowych warunków życia w Krakowie wśród mieszkańców w różnym wieku	28
Wykres 19. Czy ogólne warunki życia mieszkańców w Krakowie zmieniły się w ciągu ostatnich 5 lat?	29
Wykres 20. Jak w ciągu ostatnich 2 lat zmieniła się sytuacja materialna gospodarstwa domowego?	30
Wykres 21. Jak w ciągu ostatnich 5 lat zmienił się wygląd centrum miasta?	31
Wykres 22. Jak w ciągu ostatnich 5 lat zmienił się wygląd najbliższej okolicy miejsca zamieszkania? – mieszkańcy	32
Wykres 23. Ocena władz Krakowa w zakresie dbałości o jakość życia mieszkańców – mieszkańcy	33
Wykres 24. Ocena władz miasta przez mieszkańców Krakowa – średnia w skali od 1 do 5, gdzie 5 oznacza bardzo wysoką ocenę.....	34
Wykres 25. Typologia skojarzeń z Krakowem – mieszkańcy	35
Wykres 26. Główne wyzwania stojące przed Krakowem	39
Wykres 27. Kierunki rozwoju Krakowa według mieszkańców	41
Wykres 28. Poziom aktywności w zakresie działań wspólnych.....	44
Wykres 29. Poziom aktywności społecznej	45
Wykres 30. Wskaźniki poziomu aktywności obywatelskiej.....	46
Wykres 31. Obszary objęte aktywnością obywatelską	47
Wykres 32. Poziom zaufania do innych ludzi	48
Wykres 33. Strategia rozwoju miasta – świadomość istnienia	49

SPIS TABEL

Tabela 1. Schemat zastosowanego podziału na obszary	5
Tabela 2. Płeć	6
Tabela 3. Wiek.....	6
Tabela 4. Wykształcenie	6
Tabela 5. Status zawodowy	7
Tabela 6. Dzielnica	7
Tabela 7. Poziom zadowolenia z warunków życia w Krakowie w kategoriach płci i wieku.....	9
Tabela 8. Poziom zadowolenia z warunków życia w Krakowie w kategoriach wykształcenia i statusu zawodowego	9
Tabela 9. Poziom zadowolenia z warunków życia w Krakowie w kategoriach poziomu aktywności obywatelskiej i obszaru	9
Tabela 10. Skojarzenia z Krakowem – zestawienie	37
Tabela 11. Wyzwania stojące przed Krakowem w opinii mieszkańców	39
Tabela 12. Inne ważne kierunki rozwoju miasta	42

Tabela 13. Wielkości prób zrealizowanych trzema technikami 55

Załącznik – narzędzie badawcze

Badanie opinii mieszkańców Krakowa

Dzień dobry, nazywam się... i pracuję dla agencji badawczej CEM. Prowadzimy teraz wywiady na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa na temat warunków życia mieszkańców. Czy zechce mi Pan(i) poświęcić 5 minut i odpowiedzieć na kilka pytań?

S1	Czy mieszka Pan(i) w Krakowie? ANKIETER: NIE MA ZNACZENIA, CZY RESPONDENT MA ZAMELDOWANIE W KRAKOWIE	Tak ..... – KONTYNUUJ	1
		Nie..... – PODZIĘKUJ I ZAKOŃCZ	2
S2	Od jak dawna mieszka Pan(i) w Krakowie?	Krócej niż rok ..... – PODZIĘKUJ I ZAKOŃCZ	1
		1 do mniej niż 3 lat.....	2
		3 do mniej niż 10 lat	3
		10 do mniej niż 20 lat	4
		20 lat lub dłużej	5
S3	Płeć SPRAWDŹ KWOTĘ	Kobieta.....	1
		Mężczyzna.....	2
S4	W którym przedziale mieści się Pana(i) wiek? SPRAWDŹ KWOTĘ	Poniżej 18 lat .....ZAKOŃCZ	1
		18–29 lat.....	2
		30–49 lat.....	3
		50–65 lat.....	4
		Powyżej 65 lat.....	5

Warunki życia, wygląd i władze miasta

P1	W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony(a) z warunków życia w Krakowie?	Bardzo zadowolony(a)	1
		Raczej zadowolony(a)	2
		Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a).....	3
		Raczej niezadowolony(a)	4
		Bardzo niezadowolony(a)	5
		<i>Nie wiem/trudno powiedzieć.....</i>	6

P2	Teraz proszę ocenić warunki życia w Krakowie w kilku obszarach. Proszę użyć skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo niską ocenę, a 5 bardzo wysoką ocenę.	Bardzo niska ocena	Niska ocena	Średnia ocena	Wysoka ocena	Bardzo wysoka ocena	Nie wiem/trudno powiedzieć
1	Stan ogólnie pojmowanego środowiska naturalnego	1	2	3	4	5	6
2	Ilość i stan terenów zielonych (parki, skwery, zieleńce, tereny otwarte itp.)	1	2	3	4	5	6
3	Dostęp do usług oświatowych dla dzieci (szkoły, żłobki, przedszkola)	1	2	3	4	5	6
4	Dostęp do usług medycznych (szpitale, przychodnie)	1	2	3	4	5	6
5	Jakość usług w urzędach, instytucjach i innych jednostkach administracyjnych	1	2	3	4	5	6
6	Oferta usług kultury, takich jak kina, teatry, koncerty, wystawy itp.	1	2	3	4	5	6

P2	Teraz proszę ocenić warunki życia w Krakowie w kilku obszarach. Proszę użyć skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo niską ocenę, a 5 bardzo wysoką ocenę.	Bardzo niska ocena	Niska ocena	Średnia ocena	Wysoka ocena	Bardzo wysoka ocena	Nie wiem/trudno powiedzieć
7	Dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji	1	2	3	4	5	6
8	Jakość komunikacji publicznej	1	2	3	4	5	6
9	Warunki przemieszczania się samochodem (stan dróg, płynność ruchu, możliwości dojazdu, parkowania)	1	2	3	4	5	6
10	Warunki przemieszczania się rowerem	1	2	3	4	5	6
11	Warunki do przemieszczania się pieszo (stan i czystość chodników, bezkolizyjność z rowerzystami, bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych)	1	2	3	4	5	6
12	Poziom bezpieczeństwa w mieście	1	2	3	4	5	6
13	Warunki działania przedsiębiorstw (łatwość w zakładaniu i prowadzeniu działalności, przychylność władz miasta itp.)	1	2	3	4	5	6
14	Rynek pracy (m.in. możliwości znalezienia pracy)	1	2	3	4	5	6
15	Czystość i estetyka miasta	1	2	3	4	5	6

P3	Czy, Pana(i) zdaniem, ogólne warunki życia mieszkańców w Krakowie w ciągu ostatnich 5 lat bardzo się poprawiły, trochę się poprawiły, pozostały bez zmian, trochę się pogorszyły, bardzo się pogorszyły?	Bardzo się poprawiły	1	
		Trochę się poprawiły.....	2	
		Pozostały bez zmian.....	3	
		Trochę się pogorszyły	4	
		Bardzo się pogorszyły	5	
		<i>Nie wiem/trudno powiedzieć.....</i>	6	
P4	Jak w ciągu ostatnich 2 lat zmieniła się sytuacja materialna Pana(i) gospodarstwa domowego?	Bardzo się poprawiła	1	
		Trochę się poprawiła	2	
		Pozostała bez zmian	3	
		Trochę się pogorszyła	4	
		Bardzo się pogorszyła	5	
		<i>Odmowa odpowiedzi .....</i>	6	
P5	Jak, Pana(i) zdaniem, przez ostatnich 5 lat zmienił się wygląd... ...centrum miasta? ...najbliższej okolicy miejsca Pana(i) zamieszkania?		centrum	najbliższa okolica
		Zdecydowanie na lepsze	1	1
		Raczej na lepsze	2	2
		Nie zmienił się	3	3
		Raczej na gorsze.....	4	4
		Zdecydowanie na gorsze.....	5	5
		<i>Nie wiem .....</i>	6	6
P6	Jak ocenia Pan(i) władze miasta Krakowa, jeśli chodzi o dbałość o poprawę jakości życia mieszkańców?	Bardzo wysoka ocena	1	
		Wysoka ocena.....	2	
		Średnia ocena	3	
		Niska ocena.....	4	
		Bardzo niska ocena	5	
		<i>Nie wiem/trudno powiedzieć.....</i>	6	

Przyszłość miasta

P7	Proszę wskazać trzy określenia, z którymi kojarzy się Panu(i) Kraków. ANKIETER: DOPYTUJ	1. .... 2. .... 3. ....
P8	Jakie w Pani/Pana opinii są najważniejsze obecnie wyzwania stojące przed Krakowem? Proszę wymienić maksymalnie trzy. ANKIETER: DOPYTUJ	1. .... 2. .... 3. ....
P9	Proszę pomyśleć, jak Kraków mógłby wyglądać w przyszłości i wybrać główne kierunki rozwoju miasta. Proszę wskazać maksymalnie trzy. Kraków...	miastem kultury i sztuki..... 1 miastem turystyki ..... 2 miastem biznesu..... 3 miastem nauki ..... 4 miastem nowych technologii..... 5 ośrodkiem religijnym ..... 6 centrum konferencyjnym ..... 7 ośrodkiem sportu..... 8 <i>Nie wiem</i> 9
P10	Czy może widzi Pan(i) dla Krakowa jakiś inny ważny kierunek rozwoju?	....

Partycypacja

P11	Czy ogólnie w życiu kieruje się Pan(i) zasadą zaufania do innych ludzi?	Zdecydowanie tak..... 1 Raczej tak..... 2 Trudno powiedzieć ..... 3 Raczej nie..... 4 Zdecydowanie nie..... 5
P12	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat:	Tak Nie Nie pamiętam
1	...podejmował(a) Pan(i) jakieś działania wspólnie z innymi mieszkańcami dla polepszenia wyglądu lub jakości życia w swojej okolicy lub na osiedlu?	1 2 3
2	...angażował(a) się Pan(i) na rzecz swojej wspólnoty lokalnej/miasta, np. działając w stowarzyszeniu, uczestnicząc w spotkaniach, podpisując petycję itp.?	1 2 3
P13	JEŚLI „TAK” W P12.1 LUB P12.2, PYTAJ: Jakie to były działania? ANKIETER: DOPYTUJ	....

P14	Czy brał(a) Pan(i) udział w ostatnich wyborach samorządowych?	Tak	1
		Nie.....	2
		<i>Nie pamiętam</i>	3
P15	Czy według Pana(i) wiedzy Kraków posiada oficjalnie sformułowaną strategię rozwoju miasta?	Tak	1
		Nie.....	2
		<i>Nie wiem</i>	3

Metryczka

M3	Jakie jest Pana(i) wykształcenie?	Podstawowe lub gimnazjalne (lub niższe)	1
		Zasadnicze zawodowe	2
		Średnie	3
		Wyższe	4
		Stopień naukowy (doktorat lub wyższy)	5
		<i>Odmowa odpowiedzi</i>	6
M4	Jaka jest obecnie Pana(i) sytuacja zawodowa? JEDNA ODPOWIEDŹ	Praca zawodowa w pełnym wymiarze (także samozatrudnienie).....	1
		Praca zawodowa w niepełnym wymiarze (także samozatrudnienie)	2
		Prowadzenie gospodarstwa domowego	3
		Emeryt(ka)/rencista(tka)	4
		Bezrobotny(a), nie pracujący(a).....	5
		Uczeń/uczenica, student(ka)	6
		Inna sytuacja. Jaka?	7
		<i>Odmowa odpowiedzi</i>	8
M5	W której dzielnicy Pan(i) mieszka? Proszę podać numer lub nazwę dzielnicy z podziału na 18 dzielnic. W przypadku wątpliwości proszę podać nazwę osiedla lub ulicy. NAZWA OSIEDLA LUB ULICY:	1. Dzielnica I Stare Miasto	01
		2. Dzielnica II Grzegórzki.....	02
		3. Dzielnica III Prądnik Czerwony.....	03
		4. Dzielnica IV Prądnik Biały.....	04
		5. Dzielnica V Krowodrza	05
		6. Dzielnica VI Bronowice	06
		7. Dzielnica VII Zwierzyniec	07
		8. Dzielnica VIII Dębniki	08
		9. Dzielnica IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	09
		10. Dzielnica X Swoszowice	10
		11. Dzielnica XI Podgórze Duchackie	11
		12. Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim.....	12
		13. Dzielnica XIII Podgórze	13
		14. Dzielnica XIV Czyżyny.....	14
		15. Dzielnica XV Mistrzejowice	15
		16. Dzielnica XVI Bieńczyce.....	16
		17. Dzielnica XVII Wzgórza Krzesławickie	17
		18. Dzielnica XVIII Nowa Huta	18
		<i>Nie wiem/odmowa odpowiedzi</i>	19